

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.002.01.2019

płk mgr inż. Kazimierz Łucki
Komendant
Centrum Szkolenia Wojsk Inżynieryjnych
i Chemicznych im. gen. Jakuba Jasińskiego
ul. Obornicka 108,
50-961 Wrocław

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/069 – Szkolenie podoficerów i szeregowych zawodowych w jednostkach szkoleniowych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana

Centrum Szkolenia Wojsk Inżynierskich i Chemicznych im. gen. Jakuba Jasińskiego¹ we Wrocławiu.

Kierownik jednostki kontrolowanej

Płk mgr inż. Kazimierz Łucki, komendant Centrum od dnia 10 kwietnia 2017 r., w okresie od dnia 9 września 2016 r. do dnia 10 kwietnia 2017 r. czasowo obowiązki komendanta Centrum pełnił ppłk Aleksander Wlizło, w okresie od dnia 22 października 2010 r. do dnia 9 września 2016 r. komendantem Centrum był płk mgr inż. Andrzej Dutka.

(akta kontroli str. 1)

Zakres przedmiotowy kontroli

1. Planowanie potrzeb w zakresie szkolenia.
2. Zabezpieczenie potrzeb szkoleniowych w zakresie kadrowym i infrastruktury szkoleniowej.
3. Realizacja zadań w zakresie szkolenia oraz działalności szkoleniowo-metodycznej.
4. Nadzór i kontrola działalności jednostek szkolnictwa wojskowego.

Okres objęty kontrolą

Lata 2016-2018, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie.

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*².

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu

Kontrolerzy:

Marek Skrzypecki, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LWR/18/2019 z dnia 17 stycznia 2019 r.

Waldemar Ściborski, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/19/2019 z dnia 17 stycznia 2019 r.

(akta kontroli str. 2-5)

¹ Dalej: „Centrum” lub „CSWiCh”.

² Dz.U. z 2019 r., poz. 489, dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą Centrum prawidłowo wykonywało zadania w zakresie działalności szkoleniowej dotyczącej szeregowych i podoficerów zawodowych.

Pomimo niewystarczającego zabezpieczenia przez zobowiązane do tego jednostki potrzeb CSWiCh w zakresie wyposażenia w nowoczesny sprzęt wojskowy, trenażery i symulatory oraz korzystania jedynie ze sprzętu eksploatacyjnego, Centrum zapewniało realizację procesu szkolenia oraz w sposób optymalny wykorzystywało dostępną infrastrukturę i wyposażenie. Na pozytywne podkreślenie zasługuje fakt, iż Centrum samodzielnie przygotowało szereg pomocy dydaktycznych usprawniających proces szkolenia w postaci m.in. przekrojów poglądowych urządzeń i maszyn inżynierskich.

Centrum, wykonywało zadania dydaktyczne zgodnie z przyjętymi planami i zakresem obowiązujących programów, a sposób realizacji poszczególnych zajęć oraz prowadzenie systematycznej działalności szkoleniowo-metodycznej, w ocenie NIK, zapewniały osiągnięcie zakładanych celów. Podkreślić należy, iż Centrum prowadziło, na zlecenie przełożonych, dwa kursy niewchodzące w profil szkoleniowy Centrum, tj. Naprawy Sprzętu Inżynierskiego oraz Naprawy Sprzętu Wojskowego OPBMR⁴, których efektem było przeszkolenie ogółem 92 żołnierzy.

Centrum było objęte nadzorem wewnętrznym i zewnętrznym zapewniającym efektywną i skuteczną realizację zadań szkoleniowych i metodycznych. Efektem prowadzonej przez Centrum analizy i kontroli skierowań żołnierzy na poszczególne kursy było ujawnienie 25 przypadków skierowania żołnierzy niespełniających wymogów do uczestniczenia w planowanych kursach oraz w konsekwencji ich relegowanie z Centrum.

Stwierdzone przypadki niesprawnych trenażerów do nauki i doskonalenia strzelania, nie miały zasadniczego wpływu na jakość prowadzonego przez Centrum procesu szkolenia w jego podstawowym zakresie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Planowanie potrzeb w zakresie szkolenia

Opis stanu faktycznego

1.1. Centrum utworzone zostało z dniem 1 stycznia 2009 r. na podstawie:

- Decyzji Nr PF-54/Org./SS/ZoiU-P1 Ministra Obrony Narodowej z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sformowania Centrum Szkolenia Wojsk Inżynierskich i Chemicznych we Wrocławiu oraz
- Rozkazu Dowódcy Wojsk Lądowych Nr-33/Org z dnia 5 września 2008 r. w sprawie sformowania Centrum Szkolenia Wojsk Inżynierskich i Chemicznych.

Centrum podlega bezpośrednio pod Dowódcę Generalnego RSZ, natomiast zgodnie z rozkazem nr 623 Dowódcy Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych z dnia 20 grudnia

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Obrona Przed Bronią Masowego Rażenia

⁵ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

2018 roku w sprawie organizacji i funkcjonowania Dowództwa Generalnego RSZ w 2019 roku bezpośredni nadzór nad działalnością szkoleniową Centrum sprawuje Inspektor Szkolenia.

Struktura Organizacyjna Centrum składała się z:

- Trzech wydziałów (Personalnego, Dydaktycznego, Zabezpieczenia Logistycznego);
- Pięciu samodzielnych komórek organizacyjnych (Pionu Ochrony Informacji Niejawnych, Sekcji Wychowawczej, Sekcji Służby Zdrowia, Sekcji BHP, Sekcji Metodyki Nauczania);
- Zespołu Rozminowania i Patrolu Rozminowania;
- Dwóch ośrodków szkolenia (podstawowego, specjalistów);
- Ośrodka Szkolno-Treningowego Nurków Wojsk Lądowych w Orzyszu;
- Batalionu Zabezpieczenia;
- Wojskowego Zespołu Sportowego.

Cel główny dla CSWIIICH na 2018 rok zawarto w rozkazie Nr Z-570 Dowódcy Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych z dnia 17 listopada 2017 r. do działalności Dowództwa Generalnego RSZ oraz jednostek wojskowych podległych Dowódcy Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych na 2018, oraz w rozkazie Nr Z-40 DGRSZ z dnia 17 lutego 2016 r. w sprawie nadania „Szczegółowego zakresu działania Centrum Szkolenia Wojsk Inżynieryjnych i Chemicznych we Wrocławiu”.

Zgodnie z rozkazem Nr Z-40 DGRSZ z dnia 17 lutego 2016 r. w sprawie nadania „Szczegółowego zakresu działania Centrum Szkolenia Wojsk Inżynieryjnych i Chemicznych we Wrocławiu”, do głównych zadań Centrum należy (w zakresie dydaktycznym):

1. Kursowe szkolenie doskonalące zgodnie z przydziałami na stanowiska służbowe w jednostkach wojskowych.
2. Przygotowanie specjalistyczne szeregowych zawodowych do służby w jednostkach wojskowych.
3. Szkolenie żołnierzy zawodowych na kursach doskonalących, doskonalenia zawodowego i szkolenia rezerw na potrzeby jednostek wojskowych.
4. Szkolenie specjalistyczne podchorążych uczelni wojskowych, absolwentów szkół wyższych (kandydatów na oficerów) oraz kadetów Szkół Podoficerskich.
5. Szkolenie kandydatów na żołnierzy zawodowych w korpusie szeregowych, zgodnie z zatwierdzonymi programami kształcenia.
6. Szkolenie ochotników w ramach służby przygotowawczej do Narodowych Sił Rezerwowych (NSR) na potrzeby korpusu szeregowych.
7. Kursowe szkolenie rezerw osobowych, kandydatów na podchorążych rezerwy oraz pozostałych rezerw osobowych określonych w planach Dowództwa Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych (dalej „DG RSZ”).
8. Realizacja współpracy cywilno-wojskowej w rejonie odpowiedzialności, zgodnie z powierzonym zakresem kompetencji.

Szkolenie to realizowane było w 32 specjalnościach wojsk inżynieryjnych i 14 specjalnościach wojsk chemicznych.

(akta kontroli str. 6-36)

1.2. Programy kształcenia⁶ zostały opracowane zgodnie z uwzględnieniem wytycznych określonych w załączniku do decyzji nr 420/MON Ministra Obrony

⁶ Analizie poddano próbę 30 programów kształcenia, po 10 w każdym roku objętym kontrolą, tj. 1. 8353001 Kurs doskonalący w zakresie obsługi koparki jednoznaczyniowej, 2. 8353002 Kurs doskonalący w zakresie obsługi kutra, 3. 8353003 Kurs doskonalący w zakresie obsługi pływającego transportera gaśnicowego, 4. 8353004 Kurs doskonalący w zakresie obsługi ładowarki jednoznaczyniowej i koparko-ładowarki, 5. 8353005 Kurs

Narodowej z dnia 12 września 2008 r. w sprawie wprowadzenia w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej systemu doskonalenia zawodowego żołnierzy zawodowych⁷ oraz założeń⁸ organizacyjno-programowych kursów kwalifikacyjnych Ponadto programy kształcenia opracowywano na podstawie postanowień decyzji nr 420/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 12 września 2008 r. w sprawie wprowadzenia w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej systemu doskonalenia zawodowego żołnierzy zawodowych⁹.

Podstawowymi dokumentami planistycznymi dotyczącymi prowadzenia przez CSWiCh działalności szkoleniowej, w okresie objętym kontrolą były: plany działalności Centrum na poszczególne lata planistyczne, kwartalne plany zasadniczych przedsięwzięć Centrum, plany doskonalenia zawodowego w jednostkach szkolnictwa wojskowego podległych Dowódcy Generalnemu Rodzajów Sił Zbrojnych, rozkazy Komendanta Centrum w sprawie organizacji i funkcjonowania na rok planistyczny, rozkazy Komendanta do działalności na rok planistyczny. Dokumenty te zostały opracowywane na podstawie Decyzji Nr 124/Org/DGRSZ Ministra Obrony Narodowej z dnia 24 marca 2015 r. w sprawie wprowadzenia do użytku „Jednolitych procedur działalności bieżącej w Siłach Zbrojnych RP”.

Informacje o realizacji zaplanowanych zadań w zakresie działalności szkoleniowej, Komendant Centrum przekazywał Inspektorowi Szkolenia DG RSZ w formie: meldunków tygodniowych, sprawozdań miesięcznych oraz sprawozdań półrocznych/rocznych.

Zmiany w pierwotnych planach przeprowadzanych kursów i szkoleń obejmujące dodatkowe zadania szkoleniowe w tym zakresie wprowadzane były na podstawie pisemnych dyspozycji przekazywanych Komendantowi Centrum przez: Inspektora Szkolenia DG RSZ lub przez Szefa Zarządu Inżynierii Wojskowej i Szefa Zarządu Obrony Przed Bronią Masowego Rażenia (OPBMR), Inspektoratu Rodzajów Wojsk

doskonalący patroli rozminowania misji specjalnych sił stabilizacyjnych i pokojowych, 6. 8353006 Kurs doskonalący patroli rozminowania (EOD) Polskiego Kontyngentu Wojskowego, 7. 8353007 Kurs doskonalący w zakresie obsługi zdalnie sterowanych urządzeń (pojazdów) do podejmowania i neutralizacji przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych, 8. 8353008 Kurs doskonalący w zakresie obsługi urządzeń i pojazdów do rozminowania, 9. 8353009 Kurs doskonalący w zakresie obsługi sprzętarki, 10. 8353010 Kurs doskonalący grup rozminowania komend poligonów , 11. 8353011 Naprawa sprzętu inżynierskiego, 12. 8353012 Operator elektrowni polowych, 13. 8353013 Kurs doskonalący nurków w zakresie wykonywania podwodnych prac minerskich, 14. 8353014 Kurs doskonalący nurków w zakresie techniki nurkowania pod lodem, 15. 8353016 Operator kafarów i młotów spalinowych, 16. 8353017 Kurs doskonalący – kondycyjne szkolenie wiosenno-letnie nurków wojsk lądowych w zakresie wykonywania podwodnych prac inżynierskich w niezależnym i przewodowym sprzęcie powietrznym, 17. 8353018 Kurs doskonalący – kondycyjne szkolenie jesienno-zimowe nurków wojsk lądowych w zakresie wykonywania podwodnych prac inżynierskich w niezależnym i przewodowym sprzęcie powietrznym , 18. 8353021 Operator sprzętu inżynierskiego – piła spalinowa, 19. 8353022 Operator sprzętu inżynierskiego – silnik zaburtowy, 20. 8353047 Operator spycharek, 21. 8353025 Operator traka, 22. 8353026 Operator urządzeń do wydobywania i oczyszczania wody, 23. 8353027 Kurs doskonalący saperów patroli rozminowania terenu z przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych, 24. 8353028 Kurs doskonalący podoficerów instruktorów szkolenia inżyniersko-saperskiego (szczebel batalion, dywizjon), 25. 8353030 Operator równiarki i zgarniarki, 26. 8353031 Kurs doskonalący obsługi pojazdów do minowania, 27. 8353032 Kurs doskonalący w zakresie obsługi i eksploatacji wyrzutni ładunku wydłużonego WŁWD 100/5000 (montowanego na czołgu), 28. 8552502 Kurs doskonalący dla instruktorów (st. instruktorów) OPBMR batalionów (równorzędnych), 29. 8552503 Kurs doskonalący dla dowódców zespołów OPBMR kompanii (równorzędnych), 30. 8353048 Operator maszyny inżyniersko – drogowej (MID).

⁷ Dz. Urz. MON z 2008 r. poz. 241.

⁸ Założenia organizacyjno-programowe kursów kwalifikacyjnych dla kandydatów na stanowiska etatowe zaakceptowane przez Dowódcę Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych zostały przekazane do Centrum pismem z dnia 16 marca 2015 r.

⁹ Zmienionej przez decyzję Nr 353/MON MINISTRA OBRONY NARODOWEJ z dnia 07 września 2015 r. zmieniająca decyzję w sprawie wprowadzenia w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej systemu doskonalenia zawodowego żołnierzy zawodowych.

Dowództwa Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych. W kontrolowanym okresie, liczba zmian planów wynosiła odpowiednio: 17, 8 oraz 12 zmian¹⁰.

(akta kontroli str. 37)

1.3. W kontrolowanym okresie łączna liczba szkoleń/kursów planowanych do realizacji w Centrum uległa zwiększeniu z 118 w 2016 r., poprzez 114 w 2017 r. do 133 w 2018 r. Liczba uczestników/kursantów również wzrosła z 2614 w 2016 r. do 2654 w 2018 r. Zwiększeniu uległa także łączna liczba zrealizowanych godzin szkolenia z 13342 w 2016 r. do 13915 godzin w 2018 r.

W Centrum najczęściej planowano do realizacji kursów doskonalących. W 2016 r. liczba szkoleń/kursów z 90 wzrosła do 93 w 2018 r. Liczba uczestników wzrosła z 8292 osób w 2016 r. do 9151 osób w 2018 r. Zwiększyła się również liczba godzin kursów z 8292 w 2016 r. do 9151 w 2018 r.

Kolejną pozycją w zakresie kursów i szkoleń były szkolenia specjalistyczne kandydatów na żołnierzy zawodowych (podchorążych, kadetów)¹¹. Liczba szkoleń/kursów planowanych wzrosła z 16 w 2016 r. do 29 w 2018 r. Jednocześnie wzrosła liczba zaplanowanych uczestników tych kursów z 159 kursantów w 2016 r. do 409 w 2018 r. Odnotowano w związku z tym również wzrost liczby godzin szkolenia z 2390 w 2016 r. do 2704 godzin w 2018 r.

Kursy kwalifikacyjne dla podoficerów przed mianowaniem ich na kolejne stopnie wojskowe planowano do realizacji w Centrum w liczbie 2 w 2016 r., 4 w 2017 r. oraz 3 w 2018 r. Wzrosła planowana liczba uczestników tych kursów z 18 w 2016 r. do 42 w 2018 r. Wzrosła również liczba zaplanowanych godzin tych szkoleń z 252 w 2016 r. do 378 godzin w 2018 r.

Liczba planowanych szkoleń na potrzeby NSR – służba przygotowawcza do NSR w 2016 r. oraz w 2017 r. wynosiła po 3 szkolenia, zaś w 2018 r. – 2 szkolenia. Zmalała planowana liczba uczestników tych szkoleń z 630 osób w 2016 r. do 429 w 2018 r. Liczba godzin w trakcie trwania tych kursów spadła z 1464 w 2016 r. do 870 godzin w 2018 r.

Pozostałe szkolenia na potrzeby NSR, tj. szkolenie kandydatów na podoficerów do NSR w całym okresie kontrolnym planowano po jednym, odnotowując wzrost liczby uczestników z 20 osób w 2016 r. do 30 osób w 2018 r. Liczba godzin szkolenia pozostała bez zmian – 140 godz.

Szkolenia rezerw osobowych w 2016 r. zaplanowano 4, w 2017 r. 2, natomiast w 2018 r. 3 szkolenia. Wzrosła planowana liczba szkolonych uczestników z 44 osób w 2016 r. do 66 osób w 2018 r.

W 2016 r. w Centrum zaplanowano 2 szkolenia specjalistyczne na żołnierzy zawodowych – Studium Oficerskie, w 2017 r. 3 szkolenia oraz w 2018 r. – 2. Liczba uczestników szkoleń w 2016 r. wynosiła 20 osób, w 2017 r. wzrosła do 64, natomiast w 2018 r. wynosiła 28 osób. Liczba godzin szkolenia, w kontrolowanym okresie, wynosiła 396.

(akta kontroli str. 38, 39-53)

1.4. W kontrolowanym okresie w Centrum określono ściśle zasady, limity oraz sposób naboru żołnierzy do szkolenia. Zasady te zostały określone w dokumencie pn. „Wymagania kursowe do szkolenia w Centrum Szkolenia Wojsk Inżynierskich

¹⁰ Zmiany planów dotyczyły odpowiednio 12 zwiększeń i 5 zmniejszeń, 8 zwiększeń, 10 zwiększeń i 2 zmniejszeń.

¹¹ W CSWiCh nie planowano i nie realizowano szkoleń kandydatów na podoficerów z korpusu szeregowych zawodowych, które to szkolenia planowane są w Szkołach Podoficerskich.

i Chemicznych we Wrocławiu”. W dokumencie tym przedstawiono 52 kursy i szkolenia, określając nazwę kursu wraz z kodem szkoleniowym, uczestników kursu wraz z uprawnieniami, wymagane dokumenty uczestnika, wymagania zdrowotne, posiadane wyposażenie kursanta, maksymalną liczbę szkolonych osób na kursie, czas trwania kursu, terminy i miejsce szkolenia, formy zaliczania kursu, otrzymane świadectwa i certyfikaty.

(akta kontroli str. 434-501)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości,

OCENA CZĄSTKOWA

Centrum prawidłowo planowało swoją działalność szkoleniową i kursową w szerokim zakresie przedmiotowym, dostosowaną do jego możliwości limitowanych przede wszystkim sytuacją kadrową, infrastrukturalną, sprzętową, materiałowo-techniczną oraz kwaterunkową. Opracowane w Centrum programy kształcenia wszystkich kursów wypełniały określone przez przełożonych założenia organizacyjno-programowe oraz uwzględniały uwarunkowania jednostki. Określono także zasady naboru, limity przyjęć oraz sposób kwalifikowania żołnierzy do szkolenia.

OBSZAR

2. Zabezpieczenie potrzeb szkoleniowych w zakresie kadrowym i infrastruktury szkoleniowej

Opis stanu
faktycznego

2.1. Według stanu na koniec lat 2016, 2017, 2018 stan liczbowy kadry instruktorskiej Centrum pozostawał w zasadzie bez zmian i wynosił odpowiednio 58 instruktorów, 57 oraz 56.

Stan liczbowy kadry dydaktycznej (kierownik cyklu, starszy wykładowca, wykładowca, oficer, młodszy oficer) stanowił odpowiednio 19 osób, 20, 20.

Liczba zatrudnionych pracowników resortu obrony narodowej w całym kontrolowanym okresie wynosiła 6 osób.

Liczba kadry instruktorskiej i dydaktycznej w Centrum w latach 2016, 2017, 2018 w przedziale do 30 lat wynosiła odpowiednio 8 żołnierzy, 10 oraz 6. W przedziale wiekowym od 31 do 35 lat odpowiednio 19 osób, 22, 24. W przedziale wiekowym od 36 do 40 lat: 26 osób, 24, 23. W przedziale wiekowym od 41 do 50 lat odpowiednio 21 osób, 18, 20. Powyżej 50 lat – 3, 4, 3 osoby.

Staż służby wojskowej (ogółem) kadry instruktorskiej/dydaktycznej w Centrum w kontrolowanych latach kształtował się w przedziale do 5 lat służby odpowiednio – 3 osoby, 2, 1. W przedziale od 6 lat służby do 10 lat – 12, 17, 15 osób, w przedziale od 11 lat do 15 lat służby – 24 żołnierzy, 21, 22, w przedziale od 16 lat do 20 lat służby było odpowiednio 17 żołnierzy, 21, 19. Powyżej 21 lat służby stwierdzono odpowiednio 21 osób, 16, 19.

Staż kadry instruktorskiej/dydaktycznej na zajmowanych stanowiskach w kontrolowanych latach kształtował się w przedziale do 3 lat stażu odpowiednio: 29 osób, 33 osoby, 36 osób. Staż kadry instruktorskiej/dydaktycznej w przedziale od 4 lat do 8 lat wynosił odpowiednio: 48, 29, 22 osoby, w przedziale od 9 lat do 12 odpowiednio: 15 osób, 18 osób.

(akta kontroli str. 67-70)

2.2. W kontrolowanym okresie w Centrum określono ściśle zasady, limity oraz sposób naboru żołnierzy do Centrum. Zasady te zostały określone w poniższych rozkazach i odnoszą się do limitu ewidencyjnego żołnierzy zawodowych w Centrum:

- Rozkaz nr 147 Dowódcy Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych z dnia 10 kwietnia 2018 r. w sprawie limitów ewidencyjnych jednostek wojskowych w 2018 roku. Centrum w myśl ww. rozkazu otrzymało limit 92 oficerów, 196 podoficerów, 208 szeregowych zawodowych, razem 496 żołnierzy.
- Rozkaz nr 258 Dowódcy Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych z dnia 30 maja 2017r. w sprawie limitów ewidencyjnych jednostek wojskowych w 2017 roku. Centrum w myśl ww. rozkazu otrzymało limit 91 oficerów, 196 podoficerów, 213 szeregowych zawodowych, razem 500 żołnierzy.
- Rozkaz nr 340 Dowódcy Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych z dnia 28 lipca 2016 r. w sprawie limitów ewidencyjnych jednostek wojskowych w 2016 roku. Centrum w myśl ww. rozkazu otrzymało limit 89 oficerów, 195 podoficerów, 213 szeregowych zawodowych, razem 497 żołnierzy.

(akta kontroli str. 63)

Kryteria naboru do jednostki szkolnictwa wojskowego w CSWiCh dotyczyły:

Korpus szeregowych zawodowych:

W 2016 roku Centrum przeprowadziło następujące kwalifikacje do korpusu szeregowych zawodowych:

1. W dniu 04.04.2016 r. (rozkaz dzienny Komendanta Centrum nr 59/2016 z dnia 25.03.2016 r.) W kwalifikacji uczestniczyło 10 kandydatów, 5 kandydatów wytypowano spełniających wszystkie warunki do przyjęcia do zawodowej służby wojskowej.

2. W dniu 25.08.2016 r. (rozkaz dzienny Komendanta Centrum nr 137/2016 z dnia 18 lipca 2016 r.) W kwalifikacji uczestniczyło 35 kandydatów, 5 kandydatów wytypowano spełniających wszystkie warunki do przyjęcia do zawodowej służby wojskowej.

W 2017 roku Centrum przeprowadziło następujące kwalifikacje do korpusu szeregowych zawodowych:

1. W dniu 12.05.2017r. (rozkaz dzienny Komendanta Centrum nr 85/2017 z dnia 04.05.2017 r.). W kwalifikacji uczestniczyło 43 kandydatów, 2 kandydatów wytypowano spełniających wszystkie warunki do przyjęcia do zawodowej służby wojskowej.

2. W dniu 10.10.2017r. (rozkaz dzienny komendanta Centrum nr 189/2017 z dnia 29.09.2017r.) W kwalifikacji uczestniczyło 12 kandydatów, 2 kandydatów wytypowano spełniających wszystkie warunki do przyjęcia do zawodowej służby wojskowej.

W 2018 roku Centrum przeprowadziło następujące kwalifikacje do korpusu szeregowych zawodowych:

1. W dniu 28.03.2018 r. (rozkaz dzienny Komendanta Centrum nr 44/2018 z dnia 02.03.2018r.). W kwalifikacji uczestniczyło 11 kandydatów, 11 kandydatów wytypowano spełniających wszystkie warunki do przyjęcia do zawodowej służby wojskowej.

2. W dniu 20.06.2018 r. (rozkaz dzienny komendanta centrum nr 110/2018 z dnia 08.06.2018r.).W kwalifikacji uczestniczyło 12 kandydatów. Wytypowano 10 kandydatów spełniających wszystkie warunki do przyjęcia do zawodowej służby wojskowej.

3. W dniu 27.09.2018 r. (rozkaz dzienny Komendanta Centrum nr 184/2018 z dnia 21.09.2018r.).W kwalifikacji uczestniczyło 13 kandydatów, Wytypowano 13 kandydatów spełniających wszystkie warunki do przyjęcia do zawodowej służby wojskowej.

4. W dniu 05.12.2018 r. (rozkaz dzienny Komendanta Centrum nr 229/2018 z dnia 27.11.2018r.) W kwalifikacji uczestniczyło 9 kandydatów, 7 kandydatów wytypowano spełniających wszystkie warunki do przyjęcia do zawodowej służby wojskowej.

Korpus podoficerów:

Centrum w zależności od własnych potrzeb (posiadanych wolnych stanowisk) przeprowadza kwalifikacje do korpusu podoficerów i kieruje żołnierzy na kurs podoficerski organizowany W Szkole Podoficerskiej Wojsk Lądowych w Poznaniu:

W 2016 roku Centrum przeprowadziło następujące kwalifikacje na kurs podoficerski:

1. W dniu 26.01.2016 r. (rozkaz dzienny Komendanta Centrum nr 15/2016 z dnia 25.01.2016r.) W kwalifikacji uczestniczyło 17 kandydatów, 4 kandydatów z najlepszymi wynikami zgłoszono do Dowództwa Generalnego RSZ, 4 żołnierzy dostało się do Szkoły Podoficerskiej Wojsk Lądowych,

2. W dniu 13.05.2016 r. (rozkaz dzienny Komendanta Centrum nr 89/2016 z dnia 10.05.2016 r.) W kwalifikacji uczestniczyło 20 kandydatów, 5 kandydatów z najlepszymi wynikami zgłoszono do Dowództwa Generalnego RSZ, 5 żołnierzy dostało się do Szkoły Podoficerskiej Wojsk Lądowych,

3. W dniu 22.09.2016r. (rozkaz dzienny Komendanta Centrum nr 181/2016 z dnia 19.09.2016 r.) W kwalifikacji uczestniczyło 17 kandydatów, 4 kandydatów z najlepszymi wynikami zgłoszono do Dowództwa Generalnego RSZ, 4 żołnierzy dostało się do Szkoły Podoficerskiej Wojsk Lądowych,

W 2017 roku Centrum przeprowadził następujące kwalifikacje na kurs podoficerski:

1. W dniu 01.02.2017r. (rozkaz dzienny komendanta centrum nr 20/2017 z dnia 30.01.2017r.) W kwalifikacji uczestniczyło 22 kandydatów, 7 kandydatów z najlepszymi wynikami zgłoszono do Dowództwa Generalnego RSZ, 7 żołnierzy dostało się do Szkoły Podoficerskiej Wojsk Lądowych,

2. W dniu 23.05.2017r. (rozkaz dzienny komendanta centrum nr 94/2017 z dnia 17.05.2017r.) W kwalifikacji uczestniczyło 28 kandydatów. 7 kandydatów z najlepszymi wynikami zgłoszono do Dowództwa Generalnego RSZ, 4 żołnierzy dostało się do Szkoły Podoficerskiej Wojsk Lądowych,

3. W związku z nie zakwalifikowaniem przez Dowództwa Generalnego RSZ 3 żołnierzy z wcześniejszych kwalifikacji, Komendant Centrum podjął decyzję o nie przeprowadzaniu kwalifikacji na szczeblu Centrum i o ponownym zgłoszeniu żołnierzy, 3 żołnierzy zgłoszono do Dowództwa Generalnego RSZ, 3 żołnierzy dostało się do Szkoły Podoficerskiej Wojsk Lądowych.

W 2018 roku Centrum przeprowadził następujące kwalifikacje na kurs podoficerski:

1. W związku ze specyfiką stanowiska podoficera młodszego (nurek) Centrum nie przeprowadzało kwalifikacji, wytypowano 1 kandydata spełniającego wymagania (szeregowy zawodowy na etacie nurka) i dokonano zgłoszenia jego osoby do Dowództwa Generalnego RSZ, 1 żołnierz dostał się do Szkoły Podoficerskiej Wojsk Lądowych,

2. W związku z brakiem wolnych stanowisk podoficerów młodszych Centrum nie robiło kwalifikacji, jednakże został zgłoszony jeden żołnierz z Centrum do Dowództwa Generalnego RSZ, gdyż posiadał zaświadczenie o wolnym stanowisku podoficera młodszego w innej jednostce wojskowej, 1 żołnierz dostał się do Szkoły Podoficerskiej Wojsk Lądowych,

3. W dniu 15.10.2018r. (rozkaz dzienny Komendanta Centrum nr 20212019 z dnia 17.10.2018r.) w kwalifikacji uczestniczyło 12 kandydatów, 6 kandydatów z najlepszymi wynikami zgłoszono do Dowództwa Generalnego RSZ, 1 żołnierz dostał się do Szkoły Podoficerskiej Wojsk Lądowych.

(akta kontroli str. 64-66)

2.3. Na podstawie zapisów w „Karcie opisu stanowiska służbowego”, w odniesieniu do 45 żołnierzy kadry instruktorskiej stwierdzono, że kwalifikacje kadry zgodne były z zajmowanymi stanowiskami oraz następującymi uregulowaniami prawnymi¹².

(akta kontroli str. 71-73)

2.3. W kontrolowanym okresie w CSWiCh zajęcia dydaktyczne i szkoleniowe prowadzili wyłącznie etatowi pracownicy Centrum (żołnierze zawodowi oraz pracownicy cywilni Resoru Obrony Narodowej).

(akta kontroli str. 74)

2.4. Na podstawie dokumentacji kadrowej, według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. stwierdzono, iż liczba kadry instruktorskiej, która brała udział w międzynarodowych misjach wojskowych jest następująca:

- Instruktorzy: trzech żołnierzy,
- Kadra dydaktyczna: pięciu żołnierzy.

(akta kontroli str. 74)

2.5. W kontrolowanym okresie Centrum nie zatrudniało emerytowanych instruktorów.

(akta kontroli str. 74)

2.6. Wszystkie nieruchomości użytkowane przez Centrum zostały przyjęte protokolarnie w użytkowanie od 2 Wojskowego Oddziału Gospodarczego (2 WOG) w 2008 r.

(akta kontroli str. 80-83)

W skład Centrum wchodziło osiem kompleksów wojskowych oznaczonych następującymi numerami:

Kompleks 2836 to kompleks koszarowy przy ul. Obornickiej 108 we Wrocławiu. Powierzchnia tego kompleksu to 24,74 ha, znajduje się tam łącznie 78 obiektów budowlanych. Na terenie kompleksu 2836 w użytkowaniu Centrum znajdowały się następujące ważniejsze budynki i obiekty szkoleniowo-dydaktyczne, m.in.:

- nr 91 – budynek szkoleniowy, czteropiętrowy budynek dydaktyczny z salami wykładowymi (łącznie 25 sal wykładowych), biblioteką, salą tradycji, salą widowiskową, 2 salami odpraw, 1 salą metodyki, 2 salami konferencyjnymi, kancelariami i pomieszczeniami magazynowymi,
- nr 18 – budynek szkoleniowy (laboratorium chemiczne),
- nr 26 – hala sportowa z siłownią, sauną, salą do walki wręcz,
- nr 21 – budynek szkoleniowy (laboratorium radiometryczne) z salami dydaktycznymi do szkolenia wojsk chemicznych,
- nr 22 – budynek szkoleniowy; trenażery do nauki budowy sprzętu wojsk chemicznych – przekroje poglądowe maszyn,

¹² 1. Ustawa z dnia 11 września 2003 r. o służbie żołnierzy zawodowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 330);

2. Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 9 września 2014 r. w sprawie trybu wyznaczania żołnierzy zawodowych na stanowiska służbowe i zwalniania z tych stanowisk (Dz.U. z dnia 26 września 2014 r.);

3. Wytoczne Szefa Sztabu Generalnego nr 92 z dnia 21 grudnia 2018 r. do działalności w 2019 r.

4. Rozkaz nr 623 Dowódcy Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych z 20 grudnia 2018 r. w sprawie organizacji i funkcjonowania DG RSZ w 2019 roku;

5. Rozkaz nr 21 Komendanta Centrum Szkolenia Wojsk inżynierskich i Chemicznych we Wrocławiu z 14 grudnia 2016 r. w sprawie organizacji i funkcjonowania w 2017 roku.

6. Rozkaz nr 35 Komendanta Centrum Szkolenia Wojsk inżynierskich i Chemicznych we Wrocławiu z 11 grudnia 2017 r. w sprawie organizacji i funkcjonowania Centrum w 2018 roku.

7. Rozkaz nr 47 Komendanta Centrum Szkolenia Wojsk inżynierskich i Chemicznych we Wrocławiu z 20 grudnia 2018 r. w sprawie organizacji i funkcjonowania w 2019 roku.

- nr 23 – warsztat szkoleniowy,
- nr 5 – budynek biurowo-sztabowy; siedziba Komendanta i Sztabu Centrum.

Kompleks 2900 to przykoszarowe place ćwiczeń przy ul. Obornickiej, które zajmowały powierzchnię 74,11 ha i znajdowało się tam 10 obiektów (zadaszone wiaty, obiekty szkoleniowe itp.). Na terenie tego kompleksu znajdowała się strzelnica garnizonowa/Typu B (200 m) z 6 stanowiskami ogniowymi nieczynna z powodu braku właściwej strefy ochronnej (w planie inwestycji na lata 2020-2023).

Kompleks 2916 stanowił Ośrodek Szkolenia Wodnego „Osobowice”, ul. Micheleta we Wrocławiu. Ośrodek przeznaczony jest do szkolenia wodnego z tematyki rozpoznania i pokonywania przeszkód wodnych oraz szkolenia z użytkowania sprzętu pływającego. Usytuowany jest na brzegu rzeki Odry o powierzchni 10,05 ha. Znajdowało się tam 10 obiektów budowlanych. Nabrzeża Ośrodka Szkolenia Wodnego wydzielone były do szkolenia poszczególnych rodzajów działań inżynierskich.

Kompleks 3919 stanowił parking dla kursantów przybywających do Centrum przy ul. Obornickiej zajmujący powierzchnię 0,36 ha.

Kompleks 8658 (część kompleksu) stanowi ośrodek szkolenia fizycznego (korty tenisowe) przy ul. Obornickiej 126-130 we Wrocławiu zajmujący powierzchnię 0,41 ha.

Kompleks 8673 stanowiła strzelnica garnizonowa zlokalizowana na terenie wydzielonym z Akademii Wojsk Lądowych we Wrocławiu i zajmująca powierzchnię 13,95 ha. Strzelnica ta znajduje się w odległości ok. 5 km od siedziby CSWiCh. Na terenie tego kompleksu znajduje się łącznie 68 obiektów funkcjonalnie związanych ze strzelnicą garnizonową. Są tam m.in., budynek biurowo-socjalny ze stanowiskiem do kierowania strzelaniami, budynki dydaktyczne do prowadzenia zajęć teoretycznych, budynek warsztatowo-magazynowy, budynek w którym znajduje się stacjonarny trener strzelecki TSS-1 Czantoria.

Kompleks 8674 to place ćwiczeń „Raków” koło Wrocławia z rejonem wysadzania dla Patrolu Saperskiego, które zajmowały powierzchnię 405, 88 ha.

Kompleks 592 to Ośrodek Szkolno-Treningowy Nurków Wojsk Lądowych w Orzyszu zajmujący powierzchnię 0,46 ha. W użytkowaniu Centrum są 3 obiekty budowlane i 15 pomieszczeń budynku nr 64.

(akta kontroli str. 6-7, 8-36, 75-83)

2.7. Wszystkie obiekty budowlane użytkowane przez Centrum posiadały „książki obiektów budowlanych”, które były prowadzone przez 2 Wojskowy Oddział Gospodarczy we Wrocławiu (2 WOG). Z treści poddanych szczegółowej analizie książek obiektu budowlanego siedmiu budynków¹³ zlokalizowanych w kompleksie nr 2836 oraz jednego¹⁴ w kompleksie nr 2916 wynika, że obiekty te były poddawane z wymaganą częstotliwością i zakresem kontrolom okresowym (rocznym i pięcioletnim) zlecanym przez zarządcę tych budynków, tj. Rejonowy Zarząd Infrastruktury we Wrocławiu¹⁵.

¹³ Budynki nr 5, 8, 18, 22, 25, 26, 91.

¹⁴ Budynek nr 2.

¹⁵ Obowiązki w zakresie utrzymania obiektów budowlanych zostały szczegółowo określone w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2018 r. poz. 1202 ze zm.). Sposób prowadzenia oraz wzór książki obiektu budowlanego określono w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego (Dz. U. Nr 120, poz. 1134).

Z przeprowadzonych oględzin wszystkich obiektów i budowli użytkowanych w kompleksach wojskowych¹⁶ przez CSWiCh wynikało, że wszystkie ciągi komunikacyjne na terenie kompleksu 2836 (jezdnie i chodniki) są w dobrym stanie, tj. nie posiadają ubytków i są prawidłowo utrzymane. Stan sanitarno-porządkowy dróg, placów parkingowych, terenów zielonych właściwy i bez uwag.

We wszystkich¹⁷ budynkach kompleksu 2836 stolarka okienna jest wymieniona na nową z PCV. Wyposażenie i urządzenia sanitarne w łazienkach, toaletach, węzłach sanitarnych są sprawne, tj. nie zniszczone i konserwowane. Obróbki blacharskie – rynny i rury spustowe są wymienione na nowe – na ścianach zewnętrznych i w pomieszczeniach wewnątrz budynków nie stwierdzono śladów zacieków wodnych. Elewacje budynków są odmalowane i bez ubytków. Ciągi komunikacyjne w budynkach (schody, korytarze) są sprawne i zadbane. Wyposażenie pomieszczeń budynków koszarowych i biurowych (łóżka, szafki, stoły, biurka, krzesła, regały) jest sprawne i zadbane. Pomieszczenia są czyste – stan sanitarno-porządkowy bez uwag.

Pomieszczenia – sale wykładowe w budynku dydaktycznym wyposażone są w odpowiednią liczbę stołów, krzeseł, regałów, szaf. Sale wykładowe są odmalowane, podłogi nieuszkodzone. Na wyposażeniu sal wykładowych znajdują się pomoce dydaktyczne m.in. w postaci planszy poglądowych, modeli i makiet przestrzennych. Pomieszczenia te wyposażone są w urządzenia audiowizualne (rzutniki cyfrowe, odtwarzacze wideo, monitory TV, automatyczne ekrany).

(akta kontroli str. 75-79)

2.8. W latach 2016–2018 w skład eksploatacyjnego, zasadniczego sprzętu wojskowego CSWiCh, wykorzystywanego m.in. do szkolenia, wchodziły m.in.: park pontonowy PP – 640, transporter pływający gąsienicowy PTS – M - 12 szt., kuter holowniczy KH – 200 - 7 szt., łódź patrolowo-rozpoznawcza SŁP-4800D - 2 szt., łodzie desantowe - 20 szt., koparka samochodowa hydrauliczna K – 407C - 8 szt., maszyna inżynieryjno – drogowa MID - 1 szt., spycharka hydrauliczna - 7 szt., spycharka szybkobieżna BAT - 3 szt., spycharko – ładowarka - 6 szt., uniwersalna maszyna inżynieryjna UMI 9.50 - 4 szt., trał przeciwminowy lekki BOŻENA – 4 - 2 szt., transporter minowania narzutowego TMN KROTON - 1 szt., zdalnie sterowane roboty: TALON IV, INSPEKTOR - 7 szt., transporter rozminowania inżynieryjnego TRI - 1 szt., most towarzyszący T – 55A BLG – 67MP - 2 szt., most samochodowy MS – 20 - 1 szt., kafar hydrauliczny KP – 2S i KP – 2E - 2 szt., równiarka samojezdna DZ – 122A - 2 szt.

W skład sprzętu wojskowego użytkowanego przez CSWiCh wchodziły również między innymi następujące тренаżery i symulatory przeznaczone do trenowania umiejętności w zakresie obsługi i użytkowania specjalistycznego sprzętu wojskowego, które zostały poddane oględzinom:

I. Urządzenie treningowe UT-WŁWD z modelem pojemnika MPS-ŁWD (cztery komplety). Ukompletowanie urządzenia treningowego było właściwe i sprawne.

II. Symulator do wykrywania i rozpoznania skażeń promieniotwórczych DPO-SYM. Symulator przeznaczony jest do zdalnego zadawania wskazanych wielkości na Radiometri DPO będące na wyposażeniu Sił Zbrojnych RP. Wyposażenie i dokumentacja urządzenia było kompletne.

III. Trener strzelecki stacjonarny 4TSS-4. Trener ten jest w trzech kompletach,

¹⁶ Oględzinom nie poddano kompleksu wojskowego nr 592 - Ośrodek Szkolno-Treningowy Nurków Wojsk Lądowych w Orzyszu.

¹⁷ Oględzinami nie objęto budynku nr 7 z uwagi na jego wyłączenie z użytkowania z powodu złego stanu technicznego oraz budynku nr 9, który oczekuje na przekazanie wykonawcy inwestycji.

jednakże ma uszkodzony program KOLT, w dwóch kompletach uszkodzony jest pistolet. Wymagana jest aktualizacja oprogramowania w związku z nowelizacją programu strzelań z broni strzeleckiej.

IV. Trenażer strzelecki stacjonarny TSS-1 (dołączono Pistolet P-83 wyposażony w kamerę) NR 08/001. Uszkodzony program KOLT, system operacyjny, aplikacje. Wymagana aktualizacja oprogramowania w związku z nowelizacją programu strzelań z broni strzeleckiej. Potrzeba uruchomienia i synchronizacji kompletów w miejscu użytkowania.

V. Zestaw laserowych symulatorów strzelań Czantoria-1 typ pls-1sg; dwa komplety (niesprawne). Potrzeba dokompletowania zestawów w obrotniki w związku z nowelizacją programu strzelań z broni strzeleckiej. Wymagana aktualizacja oprogramowania, potrzeba uruchomienia i synchronizacji kompletów w miejscu użytkowania

VI. Zestaw laserowych symulatorów strzelań Czantoria typ pls-1m (sprawny)

VII. Urządzenie do nauki i kontroli celów TCW-97 KGP CYKLOP-5S – 3 komplety (sprawny).

Z oględzin wynikało m.in., że ww. urządzenia posiadają stosowną dokumentację prowadzoną na bieżąco, osoby odpowiedzialne za szkolenie na tym urządzeniu posiadają wymagane uprawnienia do jego obsługi.

(akta kontroli str. 84-86, 87-97, 162-163)

Na podstawie dokumentacji wysłanej przez CSWliCh w sprawie naprawy oraz usprawnienia funkcjonowania trenażerów i symulatorów¹⁸ stwierdzono, że od 2014 r. Komendant Centrum wystosował 21 pism i informacji o konieczności naprawy lub modernizacji posiadanego sprzętu. Pisma kierowano m.in. do komendanta 2 WOG we Wrocławiu, Szefa Szefostwa Służby Uzbrojenia i Elektroniki Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych, Szefa Oddziału Bazy Szkoleniowej Inspektoratu Szkolenia DG RSZ, Szefa Zarządu Wojsk Pancernych i Zmechanizowanych. Z odpowiedzi udzielanych Komendantowi Centrum wynikało, że wskazane naprawy, przeglądy, modernizacje będą realizowane sukcesywnie przez 2 WOG stosownie do możliwości finansowych. Jednakże konieczne jest wskazanie przez CSWliCh źródła finansowania tych działań.

(akta kontroli str. 98-133-149)

Z wyjaśnień złożonych przez Szefa Wydziału Dydaktycznego wynikało, że dowództwo Centrum ma świadomość, że wykorzystywanie do szkolenia sprzętu eksploatacyjnego jest czasowe do momentu ukończenia Centrum w trenażery i symulatory. Centrum na początku swojej działalności, tj. w 2009 r. występowało do Szefa Oddziału Bazy Szkoleniowej Wojsk Lądowych o doposażenie w symulatory i trenażery. Przesłano m.in. pismo w sprawie doposażenia w cztery zestawy symulatorów do szkolenia operatorów ciężkich maszyn do prac ziemnych. W kolejnych latach Centrum wnioskowało o zakup programu symulacyjnego pola walki „VBS-3” w ramach Programu Operacyjnego Symulatory i Trenażery. Jednakże postulaty Centrum nie zostały spełnione. Ponadto wielokrotnie w ramach odpraw szkoleniowych poruszano konieczność doposażenia Centrum w symulatory oraz trenażery, w szczególności w zakresie ciężkich maszyn inżynierskich.

(akta kontroli str. 502-506)

W celu zbadania stopnia przydatności wykorzystywanych w procesie szkolenia symulatorów/trenażerów: 1) urządzenia treningowego UT-WŁWD z modelem pojemnika MPS-ŁWD oraz 2) symulatora do wykrywania i rozpoznania skażeń

¹⁸ Pisma dotyczące niesprawnych trenażerów i symulatorów: trenażer strzelecki stacjonarny 4TSS-4, trenażer strzelecki stacjonarny TSS-1, zestaw laserowych symulatorów strzelań Czantoria-1 typ pls-1sg.

promieniotwórczych DPO-SYM, powołano do kontroli biegłego, który wydał w przedmiotowej sprawie następującą opinię:

1) Urządzenie wzbogaca i czyni atrakcyjnym szkolenie teoretyczne kursantów umożliwiając im pogładowe zapoznanie się z budową i działaniem „Wyrzutni ładunków wydłużonych dużych”. Urządzenie umożliwia jednocześnie praktyczne ćwiczenie czynności związanych ze sprawdzaniem sprawności obwodów strzałowych, uzbrajaniem i obsługiwaniem urządzeń sterowniczych. Żołnierze-instruktorzy prowadzący szkolenie posiadali wymagane uprawnienia, upoważniające do prowadzenia szkolenia z wykorzystaniem urządzenia. Oględziny bezpośrednie urządzenia nie wykazały zagrożeń w jego użytkowaniu pod warunkiem egzekwowania przez prowadzącego szkolenie dyscypliny i porządku oraz bezwzględnego wykonywania jego poleceń przez kursantów w trakcie szkolenia i eksploatacji urządzenia.

2) Symulator do wykrywania i rozpoznania skażeń promieniotwórczych DPO-SYM (zwany dalej symulatorem) przeznaczony jest do zdalnego zadawania wskazanych wielkości na Radiometri DPO. Bezpośrednie oględziny symulatora nie wykazały zagrożeń w jego eksploatacji, a wywiad z instruktorami potwierdził jego bezpieczne użytkowanie dla szkolonych i instruktora. Należy stwierdzić, że symulator jest bezpieczny w użytkowaniu oraz ułatwia osiągnięcie odpowiedniego poziomu wyszkolenia obniżając przy tym koszty szkolenia. Instruktorzy prowadzący szkolenie z wykorzystaniem urządzenia byli do tego przygotowani i posiadali stosowne zaświadczenia-certyfikaty dokumentujące odbyte w tym zakresie przeszkolenie.

(akta kontroli str. 150, 151-161, 162-163)

Odnosząc się do tego, czy wykorzystywane przez Centrum тренаżery/symulatory zaspokajały istniejące w tym zakresie potrzeby, Szef Wydziału Dydaktycznego podał, że występują następujące potrzeby dla cykli szkoleniowych Wydziału Dydaktycznego oraz Zespołu Rozminowania:

1. Taktyczny symulator wirtualny VBS 3 (Virtual Battlespace 3), w którym można między innymi szkolić kursantów w zakresie sposobu planowania, zakładania i pokonywania zapór minowych, rozbudowy inżynieryjnej i innych elementów działań inżynieryjnych - jeden zestaw dla Cyklu Inżynierii.
2. Pneumatyczny symulator min - GUN F/X Pneumatic IED - Minę Simulator Kit 1 - jest to zestaw zarówno min naciskowych jak i min odciągowych, które po zainicjowaniu strzelają białym proszkiem (talk). Symulator ten w znacznym stopniu usprawniłby proces szkolenia żołnierzy w zakresie rozpoznania i pokonywania zapór minowych - dwa zestawy dla Cyklu Inżynierii i Zespołu Rozminowania.
3. Dwa zestawy do prowadzenia symulacji i treningów obsługi systemów przeprawowych dla Cyklu Taktyki i Szkolenia ogólnowojskowego,
4. Symulatory dydaktyczne do nauki rzeczywistej pracy: SŁ-34, UMI, K-407, DZ-27S, DZ-122A - po jednym zestawie z każdego rodzaju dla Cyklu Technicznego.
5. Symulator robotów: TALON, lekki robot rozpoznawczy - po jednym zestawie z każdego rodzaju dla Zespołu Rozminowania.
6. Symulator działania operatora EOD w oparciu o system VBS - 1 zestaw dla Zespołu Rozminowania.
7. Multimedialny Trenażer Strzelecki (MTS) produkcji VRTechnology wersja bojowa oraz wersja laserowa - po jednym zestawie z każdego rodzaju z przeznaczeniem dla Cyklu Taktyki i Szkolenia Ogólnowojskowego.
8. Trenażer wirtualny z bazą e-learningową do budowy i obsługi: SŁ-34 i UMI po

jednym zestawie z każdego rodzaju z przeznaczeniem dla Cyklu Technicznego Zespołu Rozminowania.

Natomiast potrzeby w zakresie urządzeń wspomagających proces szkolenia dla cykli szkoleniowych Wydziału Dydaktycznego oraz Zespołu Rozminowania przedstawiały się następująco:

1. Dron (wraz z usługą przeszkolenia operatorów w zakresie obsługi) służący do rozpoznania zapór inżynieryjnych, pól minowych, obiektów przygotowanych do niszczenia itp. - 3 zestawy dla Cyklu Inżynierii.
2. Oprzyrządowanie oraz przystosowanie robotów saperskich TALON IV do wykorzystania georadaru w celu rozpoznania zapór minowych, dróg przemarszu wojsk i rejonów występowania IED dla Cyklu Inżynierii.
3. Wiertnica służąca do wiercenia otworów w gruncie oraz lodzie - cztery komplety dla Cyklu Inżynierii.
4. Drukarka 3 D – dwa komplety.
5. Funkcjonalne makiety amunicji, zapalników i IED - po jednym komplecie z każdego rodzaju.

(akta kontroli str. 164-172)

2.9. W okresie objętym kontrolą, planowanie zabezpieczenia materiałowo-technicznego zajęć szkoleniowych odbywało się na podstawie programów szkolenia, rozkładów zajęć, zgodnie z którymi przygotowywane były plany-konспекty opracowane przez prowadzącego zajęcia i zatwierdzone przez kierownika cyklu lub komendanta ośrodka.

Szczegółowym badaniem kontrolnym, w zakresie zabezpieczenia procesu szkolenia pod względem materiałowo-technicznym i wykorzystania tych zasobów na zajęciach objęto 30 planów konspektów dotyczących 24 przeprowadzonych w Centrum w latach 2016-2018 kursów doskonalenia zawodowego¹⁹. We wszystkich zbadanych przypadkach sprzęt przewidziany do wykorzystania został zabezpieczony na zajęcia, a jego wykorzystanie było zgodne z założeniami wynikającymi z programu szkolenia i planu-konspektu. Należy zaznaczyć, że sprzęt wykorzystywany do szkolenia i ujęty w planach zabezpieczenia materiałowego i planach-konspektach zajęć był sprzętem eksploatacyjnym

(akta kontroli str. 173-174)

W toku kontroli NIK, przeprowadzono oględziny przebiegu trzech zajęć szkoleniowych, tj. kurs Naprawy Sprzętu Inżynieryjnego (NSI), kurs operatorów równiarki i zgarniarki oraz kurs operatorów elektrowni polowych w zakresie prawidłowości zabezpieczenia i wykorzystania zabezpieczenia materiałowo-technicznego oraz zgodności przebiegu zajęć z planem-konspektem. We wszystkich przypadkach zajęcia odbywały się zgodnie z planem-konspektem, a zabezpieczenie materiałowo-techniczne było z nim zgodne.

¹⁹ 1) Kurs na kwalifikację nurka w zakresie fizjopatologii nurkowania i pierwszej pomocy przedmedycznej. 2) Operator urządzeń i pojazdów do rozminowania - trału przeciwwinowego lekkiego BOŻENA-4. 3) Operator elektrowni polowych. 4) Operator spycharki. 5) Rozpoznanie przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych w zróżnicowanym środowisku (EOR). 6) Obsługa i eksploatacja zdalnie sterowanych urządzeń (pojazdów) do podejmowania i neutralizacji przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych. 7) Operator sprzętu inżynieryjnego – piła spalinowa. 8) Operator sprzętu inżynieryjnego - silnik zaburtowy. 9) Operator koparki jednoznaczyniowej. 10) Operator pływającego transportera gaśnicowego. 11) Operator ładowarki jednoznaczyniowej i koparko-ładowarki. 12) Operator traka. 13) Operator urządzeń do wydobywania i oczyszczania wody. 14) Kurs operator mostu towarzyszącego na podwoziu samochodowym MS-20. 15) Operator kutra holowniczego. 16) Operator kafarów i młotów spalinowych. 17) Kurs doskonalący w zakresie przeciwdziałania improwizowanym urządzeniom wybuchowym - poziom podstawowy. 18) Obsługa pojazdów do minowania. 19) Kurs doskonalący w zakresie ratownictwa Poziom I. 20) Kurs doskonalący w zakresie ratownictwa Poziom II. 21) Obsługa pojazdów do minowania KROTON. 22) Neutralizacja improwizowanych urządzeń wybuchowych (IED) - IEDD w zróżnicowanym środowisku. 23) Kurs doskonalący saperów patroli rozminowania. 24) Obsługa sprzętu do likwidacji skażeń.

Zajęcia dla kursu Naprawy Sprzętu Inżynierskiego (NSI) realizowane były w warsztatach szkoleniowych, w których znajdowały się тренаżery do nauki naprawy sprzętu inżynierskiego – przekroje pogładowe pojazdów (PTS, kuter). Na placu przed warsztatami znajdował się jeden pojazd PTS (sprzęt eksploatacyjny) oraz na wózku transportowym kuter desantowy (sprzęt eksploatacyjny). Zajęcia prowadzone były w temacie 11/6 – budowa sprzętu inżynierskiego: sprzęt desantowo-przeprowy. Grupa kursantów liczyła pięć osób. Prowadzący zajęcia (pracownik RON) prezentował na przekroju pojazdu PTS poszczególne elementy konstrukcji pojazdu, tłumacząc zasady działania oraz czynności naprawczo-obslugowe dotyczące prezentowanych poszczególnych modułów konstrukcji pojazdu.

Zajęcia praktyczne kursu operatorów równiarki i zgarniarki odbywały się na Placu F (plac do nauki obsługi maszyn do prac ziemnych). Grupa kursantów liczyła 15 osób. Zajęcia prowadziły cztery osoby (dwóch pracowników dydaktycznych oraz dwóch instruktorów/operatorów maszyn). Na Placu F znajdowała się wiatka ze stołami i siedzeniami dla kursantów, tablice pogładowe dotyczące prowadzonych zajęć (obsługa maszyn do prac ziemnych). Zajęcia z kursu „Operator równiarki i zgarniarki” odbywały się w temacie 14 „Eksploatacja równiarki i zgarniarki”. Na placu pracowały dwie maszyny – równiarki, w kabinach których znajdował się jeden kursant i jeden instruktor/operator, którzy prowadzili praktyczne szkolenie użytkownika maszyny. Równiarki te, jako sprzęt eksploatacyjny nie posiadały zdublowanych urządzeń do kierowania. Instruktor wraz z kursantem znajdował się w jednoosobowej kabinie, brak było podręcznych środków łączności pomiędzy instruktorem, który przebywał na placu ćwiczeń, a kursantem w kabinie maszyny. W czasie, gdy dwóch kursantów przechodziło szkolenie na maszynach, pozostali kursanci uczestniczyli w wykładzie teoretycznym dotyczącym obsługi i użytkownika równiarek, prowadzonym przez dwóch wykładowców.

Zajęcia praktyczne kursu operatorów elektrowni polowych odbywały się na Placu G (plac szkolenia użytkownika elektrowni polowych) w temacie nr 14 – „Eksploatacja elektrowni polowych”. Grupa kursantów liczyła 17 osób. Zajęcia prowadziły dwie osoby (dwóch pracowników dydaktycznych, w tym jeden pracownik RON). Kursanci zostali podzieleni na dwie grupy. Jedna grupa licząca 11 osób (pod nadzorem wykładowcy) przeprowadzała rozwinięcie polowej instalacji oświetleniowej (stawianie masztu oświetleniowego, połączenie punktów świetlnych, pomiary rezystancji instalacji itp.). Druga grupa kursantów licząca 6 osób rozwijała polowe stacje zasilania, uruchomiła polowy zespół spalinowo-elektryczny. Na placu znajdowała się wystarczająca liczba sprzętu eksploatacyjnego na potrzeby szkolenia 17 osób.

(akta kontroli str. 175-176)

2.10. Według meldunków Komendanta Centrum składanych z częstotliwością miesięczną do Szefa Szefostwa Eksploatacji Sprzętu Inżynierskiego i OPBMR, do 10 dnia każdego miesiąca, sprawność użytkowanego w Centrum sprzętu kształtowała się w latach: 2016, 2017, 2018²⁰, odpowiednio na następującym poziomie: 91,2%, 90,8%, 91,1%. Meldunki składane były terminowo i zawierały rzetelne dane.

(akta kontroli str. 507, 508-510)

2.11. Biblioteka w Centrum jest biblioteką fachową w strukturze Wydziału Dydaktycznego. Wraz z innymi bibliotekami fachowymi i naukowymi należy do Resortowej Sieci Bibliotecznej nad którą pieczę fachową sprawuje Centralna

²⁰ Według stanów na dzień 31 grudnia każdego roku.

Biblioteka Wojskowa. W strukturę biblioteki wchodzi trzy działy: a) wojskowy, b) naukowy, c) oświatowy. Podstawowym zadaniem biblioteki Centrum było:

- gromadzenie zbiorów zgodnie z potrzebami szkolenia (kształcenia) w CSWliCh, przechowywanie, konserwacja i selekcja materiałów bibliotecznych,
- tworzenie i aktualizacja elektronicznych baz danych (własnych i pozyskanych),
- udostępnianie zbiorów oraz udzielanie informacji katalogowej i bibliograficznej,
- popularyzacja i rozwój czytelnictwa,
- kształtowanie kompetencji informacyjnych użytkowników Biblioteki,
- współpraca z resortowymi i krajowymi placówkami bibliotecznymi.

Podstawowy profil gromadzonych zbiorów to:

- fachowe pozycje z zakresu: nauki i sztuki wojennej, taktyki i techniki wojsk inżynierskich, chemicznych i lądowych, szkolenia i wychowania wojskowego, zasad działania i organizacji służb logistycznych,
- inne – wybrane – pozycje z zakresu: nauk humanistycznych, technicznych, ekonomicznych, przyrodniczych, matematycznych, prawnych i rolniczych
- literatura beletrystyczna.

Biblioteka Centrum posiadała odpowiednią liczbę pomieszczeń użytkowych. Godziny pracy biblioteki dostosowane były do potrzeb pracowników i uczestników kursów i szkoleń. Biblioteka Centrum posiadała następujące zbiory:

- Wojskowe wydawnictwa specjalistyczne i wewnętrzne – 35.040 vol.
- Wydawnictwa naukowe, popularnonaukowe i inne, literatura beletrystyczna - 96.891 vol,
- Wydawnictwa ciągłe (roczniki czasopism) – 1040 egz.
- Zbiory specjalne (kasety, CD-ROM, taśmy, płyty, i inne), filmy – 161 egz.
- Normy – 1.880 egz.

Z analizy próby 15 planów-konspektów szkolenia²¹ w zakresie doskonalenia zawodowego żołnierzy stwierdzono, że literatura (poradniki, normy, instrukcje) ujęta w analizowanych konspektach znajdował się w bibliotece.

(akta kontroli str. 177-186)

2.11. Z udzielonych przez 2 WOG we Wrocławiu²² informacji, wynika, że łączna wysokość wydatków poniesionych w latach: 2016, 2017, 2018 na zadania realizowane przez CSWliCh wyniosła odpowiednio: 50 652 821,33 zł, 54 587 867,44 zł oraz 57 584 264,33 zł. Struktura poniesionych wydatków w poszczególnych latach kształtowała się następująco:

- 1) Uposażenia: 29 364 411,00 zł (57,97%), 32 102 297,00 zł (58,80%) oraz 32 163 578,00 zł (55,85%),
- 2) Wynagrodzenia wraz z pochodnymi: 5 709 287,00 zł (11,27%), 6 346 255,00 zł (11,62%) oraz 6 076 151,00 zł (10,55%),
- 3) Pozostałe należności pieniężne: 5 632 438,66 zł (11,11%), 5 756 622,71 zł (10,54%) oraz 5 102 944,96 zł (8,86%),
- 4) Wydatki na świadczenia rzeczowe: 1 974 999,64 zł (3,89%), 2 191 919,02 zł (4,01%) oraz 4 761 154,96 zł (8,26%),

²¹ 1. Operator pływającego transportera gąsienicowego, 2. Operator koparki jednoznaczyniowej, 3. Operator ładowarki jednoznaczyniowej i koparko-ładowarki, 4. Operator traka, 5. Operator kutra holowniczego, 6. Operator kafarów i młotów spalinowych, 7. Operator równiarki i zgarniarki, 8. Operator elektrowni polowych, 9. Operator sprzężarki, 10. Operator spycharki, 11. Operator sprzętu inżynierskiego-piła spalinowa, 12. Operator urządzeń do wydobywania i oczyszczania wody, 13. Operator silników zaburtowych, 14. Operator mostu towarzyszącego na podwoziu samochodowym, 15. Operator trału do rozminowywania BOŻENA.

²² Podmioty realizujące wydatki dotyczące funkcjonowania CSWliCh.

- 5) Wydatki na środki bojowe i pozoracji pola walki: 2 542 001,16 zł (5,01%), 2 490 198,37 zł (4,56%) oraz 4 036 973, 72 zł (7,01%),
6) Wydatki na zakup wyposażenia: 150 703 zł (0,29%), 218 199,85 zł (0,39%) oraz 210 781,01 zł (0,36%),
7) Wydatki na infrastrukturę: 1 496 880,89 zł (2,95%), 1 866 731,93 zł (3,41%) oraz 229 431,12 zł (0,39%),
8) Inne wydatki: 3 782 009,91 zł (7,46%), 3 615 643,56 (6,62%), 5 003 249,57 zł (8,68%),
9) Wydatek jednostkowy na jednego przeszkolonego żołnierza: 15 466,51 zł (w 2016 r. – 3 275 przeszkolonych), 17 445,78 zł (w 2017 r. – 3 129 przeszkolonych) oraz 14 501,19 zł (w 2018 r. – 3 971 przeszkolonych).

Łączna wysokość wydatków na zadania inwestycyjne CSWliCh zrealizowanych w ww. okresie wyniosła 41 165 147,8 zł.

Łączna wysokość wydatków na zadania remontowe CSWliCh zrealizowanych w ww. okresie wyniosła 11 910 920,71 zł.

Łączna wysokość wydatków poniesionych w latach 2016-2018 na cele konserwacyjne CSWliCh wyniosła 594 490 zł.

W okresie objętym kontrolą CSWliCh zgłaszało potrzeby remontowe dotyczące różnych pomieszczeń i budynków, które nie zostały dotychczas zrealizowane²³.

Z wyjaśnień Komendanta Centrum wynika, że niewykonanie prac ww. obiektach nie wpłynęło negatywnie na proces szkolenia, ponieważ obiekty te spełniają funkcje magazynowe i nie są wykorzystywane w procesie dydaktycznym.

(akta kontroli str. 187-189, 190-194)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Centrum prawidłowo realizowało postawione mu zadania szkoleniowe, pomimo występowania istotnych utrudnień, takich jak np. konieczność korzystania w trakcie szkolenia ze sprzętu eksploatacyjnego, nieprzystosowanego w pełni do celów szkoleniowo-dydaktycznych. Pomimo że wykorzystywany przez Centrum w procesie szkolenia sprzęt zasadniczy, w większości nie zalicza się do nowoczesnego, użytkowane przez CSWliCh wyposażenie należy ocenić jako przydatne do osiągnięcia celów wynikających z realizowanych programów szkoleń.

Do okoliczności sprzyjających prawidłowemu wykonywaniu zaplanowanych przedsięwzięć dydaktycznych należały: właściwe kwalifikacje wykładowców i instruktorów Centrum, odpowiedni, wystarczający stan infrastruktury technicznej (budynki i budowle dydaktyczne) oraz zapewnienia szkolonym odpowiednich zasobów bibliotecznych. Należy zaznaczyć, że pracownicy Centrum sporządzili pomoce dydaktyczne w postaci przekrojów poglądowych użytkowanych maszyn inżynierskich i sprzętu pływającego, które wykorzystywane były w trakcie zajęć praktycznych. Centrum prawidłowo wykorzystywało urządzenia szkolno-treningowe w postaci symulatorów i trenażerów, realizując założenia planowe. Należy zaznaczyć, że część trenażerów strzeleckich²⁴ była niesprawna i pomimo starań Komendanta Centrum, urządzenia te do czasu zakończenia kontroli nie zostały naprawione, co nie miało jednak zasadniczego wpływu na jakość prowadzonego przez Centrum procesu szkolenia.

²³ Najważniejsze z nich dotyczyły budynków: 37 (przystosowanie pomieszczenia nr 24 na potrzeby Centralnego Ośrodka Zarządzania Zgłoszeniami Przedmiotów Wybuchowych i Niebezpiecznych); nr 12 (garaż); nr 16 (garaż); nr 15 (garaż); nr 74 (garaż wiaty); Budynek nr 31 (garaż).

²⁴ Trenażer strzelecki stacjonarny 4TSS-4 (trzy komplety), trenażer strzelecki stacjonarny TSS-1 (jeden komplet), zestaw laserowych symulatorów strzelań Czantoria-1 typ pls-1sg (dwa komplety).

3. Realizacja zadań w zakresie szkolenia oraz działalności szkoleniowo-metodycznej

Opis stanu faktycznego

3.1. Liczba zrealizowanych w latach: 2016, 2017 i 2018 w Centrum poszczególnych rodzajów kursów i szkoleń, przeznaczonych dla podoficerów i szeregowych zawodowych oraz liczba przeszkolonych, w relacji do poziomu wynikającego z planu wyniosła:

1) kursy kwalifikacyjne dla podoficerów przed mianowaniem na kolejne stopnie wojskowe: w kolejnych latach, odpowiednio: 2 (100% planu), 4 (100% planu) oraz 3 kursy (100% planu); dla: 18 (100% planu), 52 (100%) oraz 38 uczestników (90,50% planu)²⁵;

2) kursy doskonalenia zawodowego: w kolejnych latach, odpowiednio: 90 (100% planu), 88 (107,3% planu) i 95 kursów (102,2% planu); dla odpowiednio: 1620 (95,1% planu), 1364 (94,9% planu) oraz 1660 uczestników (100,6% planu)²⁶,

3) szkolenia specjalistyczne dla kandydatów na podoficerów z korpusu szeregowych zawodowych - przed egzaminem na podoficera: w kolejnych latach odpowiednio: 5 (100% planu), 4 (100% planu) oraz 5 szkoleń (100% planu) dla: 99 (100% planu), 122 (100% planu) oraz 152 uczestników (100% planu)²⁷;

4) szkolenia na potrzeby NSR – służba przygotowawcza do NSR: w kolejnych latach odpowiednio: 3 (100%), 3 (100%) oraz 2 szkolenia (100%); dla odpowiednio: 527 (83,7%), 516 (83,6%) oraz 377 uczestników (87,9%)²⁸;

5) szkolenia na potrzeby NSR – szkolenia kandydatów na podoficerów do NSR: corocznie 1 szkolenie (100%) dla 19 (95%), 20 (100%) oraz 31 uczestników (103,3%)²⁹;

6) szkolenia rezerw osobowych: w kolejnych latach odpowiednio: 4 (100%), 2 (100%) oraz 3 szkolenia (100%); dla odpowiednio: 44 (100%), 38 (100%) oraz 66 uczestników (100%)³⁰;

7) szkolenia specjalistyczne kandydatów na żołnierzy zawodowych (podchorążowie): w kolejnych latach, odpowiednio: 16 (100%), 19 (100%) oraz 29 szkoleń (100%); dla odpowiednio: 159 (100%), 244 (98,1%) oraz 391 uczestników (95,6%)³¹;

8) szkolenia specjalistyczne na żołnierzy zawodowych – studium oficerskie: w kolejnych latach, odpowiednio: 2 (100%), 3 (100%) oraz 2 szkolenia (100%) dla odpowiednio: 396 (100%), 594 (100%) oraz 396 uczestników (100%)³².

W okresie objętym kontrolą, CSWliCh realizowało szkolenia i kursy na potrzeby Wojsk Obrony Terytorialnej (WOT), które w latach: 2017, 2018 ukończyło odpowiednio: 152, 194 uczestników. Przedmiotowe szkolenia i kursy obejmowały:

1) w 2017 r.: studium oficerskie trwające 12 miesięcy (120 uczestników), szkolenie żołnierzy rezerwy batalionów OT Inspektoratu Wsparcia SZ (32 uczestników);

²⁵ W łącznym wymiarze czasowym, odpowiednio: 252 (100% planu), 504 (100% planu) i 378 godz. (100% planu).

²⁶ W łącznym wymiarze czasowym, odpowiednio: 8292 (100%), 9217 (107,1%) i 9315 godz. (101,8%).

²⁷ W łącznym wymiarze czasowym, odpowiednio: 2230 (100%), 1784 (100%), 2230 godz. (100%).

²⁸ W łącznym wymiarze czasowym, odpowiednio: 1425 (97,4%), 1426 (97,4%) i 852 godz. (97,9%).

²⁹ W łącznym wymiarze czasowym, corocznie: 140 godz. (100%).

³⁰ W łącznym wymiarze czasowym, odpowiednio: 408 (100%), 206 (100%) i 276 godz. (100%).

³¹ W łącznym wymiarze czasowym, odpowiednio: 2390 (100%), 2402 (100%) oraz 2704 godz. (100%).

³² W łącznym wymiarze czasowym, odpowiednio: 396 (100%), 594 (100%) oraz 396 godz. (100%).

2) w 2018 r.: studium oficerskie trwające 12 miesięcy (81 uczestników), szkolenie praktyczne kandydatów na oficerów na potrzeby terytorialnej służby wojskowej – szkolenie 13-miesięczne (7 uczestników), kształcenie specjalistyczne kandydatów na podoficerów na potrzeby WOT (49 uczestników), szkolenie żołnierzy rezerwy batalionów OT Inspektoratu Wsparcia SZ (57 uczestników).

(akta kontroli str. 195)

3.2. Ewidencja realizacji planów działalności szkoleniowo-metodycznej prowadzona była zgodnie z obowiązującymi zasadami określonymi przez Komendanta Centrum w rozkazie nr 59/2016 z dnia 25.03.2016 r. W zależności od szczebla organizacyjnego i rodzaju przedsięwzięć szkoleniowo-metodycznych ewidencję przedmiotowej działalności prowadzono w dziennikach ewidencji szkolenia, listach obecności oraz odrębnych dziennikach lekcyjnych, w których ewidencjonowano realizację kursów instruktorsko-metodycznych. Na szczeblu Centrum, jak i komórek organizacyjnych, w pianach działalności szkoleniowo-metodycznej ujmowano wszystkie jej formy określone dla danego szczebla w „Instrukcji o działalności szkoleniowo-metodycznej”, ze szczególnym uwzględnieniem praktycznych form szkolenia metodycznego, takich jak zajęcia instruktorsko-metodyczne, metodyczne zajęcia grupowe, metodyczne zajęcia pokazowe, zajęcia instruktorsko-metodyczne, instruktaże. Częstotliwość realizacji przedsięwzięć szkoleniowo-metodycznych jest zgodna z cytowanym rozkazem nr 59/2106, a ponadto wynika z bieżących potrzeb szkoleniowych oraz wniosków z analizy wyników szkolenia i nadzoru nad realizacją procesu dydaktycznego w ramach wizytacji zajęć.

W Centrum opracowano „Poradnik do działalności szkoleniowo-metodycznej w Centrum” wraz z uzupełnieniem nr 1, „Poradnik dowódcy drużyny (instruktora) do szkolenia żołnierzy w punkcie nauczania” (2016 r.), który wszedł do użytkowania w DG RSZ i Jednostkach Bezpośrednio Podległych (JBP), „Zbiór ćwiczeń i strzelać dla Centrum Szkolenia Wojsk Inżynierskich i Chemicznych na okres 2017-2020”. Aktualnie Sekcja Metodyki Nauczania opracowuje podręcznik dla żołnierzy SZ RP obejmujący całościowo (wszystkie przedmioty, tematy i zagadnienia) wynikające z Programu Szkolenia Podstawowego w SZ RP. Zakłada się jego wdrożenie na szczeblu SZ RP.

Plany-konспекty w Centrum opracowywane są zgodnie z ustaleniami dokumentów normatywnych. Plany pracy instruktora opracowywane są zgodnie z ustaleniami obowiązującego w DG RSZ i JBP „Poradnika dowódcy drużyny (instruktora) do szkolenia żołnierzy w punkcie nauczania”. Na podstawie próby 30 planów - konспекtów szkolenia ustalono, że w Centrum zrealizowano cele i założenia w nich określone (w tym dotyczące czasu i miejsca szkolenia oraz czynności wykonywanych przez szkolonych). We wszystkich badanych 30 przypadkach, szkolenia zostały przeprowadzone w obszarach wyszczególnionych w programach szkolenia, w zaplanowanych terminach, z zachowaniem ciągłości realizacji i z uwzględnieniem wymagań w zakresie warunków techniczno-organizacyjnych.

(akta kontroli str. 196-197)

3.3. Łączna liczba uczestników zrealizowanych kursów kwalifikacyjnych dla szeregowych zawodowych przed egzaminem na podoficera w latach 2016-2018 wynosiła:

- w 2016 r. – 99 uczestników (100% zaplanowanych), przy zrealizowanych 2230 godz. szkolenia,
- w 2017 r. – 122 (100% zaplanowanych), przy 1784 godz. szkolenia,
- w 2018 r. – 152 (100% zaplanowanych), 2230 godz. szkolenia.

(akta kontroli str. 198, 212-214)

CSWiCh prowadziło także szkolenia/kursy w ramach szkolenia specjalistycznego kandydatów na żołnierzy zawodowych (podchorąży, kadet). W kontrolowanym okresie Centrum zrealizowało ogółem 32 szkolenia (100%), szkoląc odpowiednio: 159 uczestników (100%), 249 (100%) oraz 391 osób (95,6%). Wykorzystano również w 100% zaplanowaną liczbę godzin szkolenia.

(akta kontroli str. 198, 212-214)

W Centrum prowadzono szkolenia/kursy w ramach szkolenia specjalistycznego na żołnierzy zawodowych – Studium Oficerskie (specjalizacja saperska). Realizacja tego zadania wykonana była zgodnie z zakładanym planem – w kontrolowanym okresie przeszkolono odpowiednio 20, 64 oraz 28 uczestników.

(akta kontroli str. 199)

3.4. W Centrum realizacja szkoleń/kursów na potrzeby Narodowych Sił Rezerwowych RP – służba przygotowawcza przedstawiała się następująco:

- w 2016 r. – 527 uczestników (83,7%)³³, przy liczbie 1425 godz. szkolenia (100%),
- w 2017 r. – 516 uczestników (83,6%), przy liczbie 1426 godz. szkolenia (100%),
- w 2018 r. – 377 uczestników (87,9%), przy liczbie 852 godz. szkolenia (100%).

W Centrum realizowano również szkolenia na potrzeby Narodowych Sił Rezerwowych – szkolenie kandydatów na podoficerów do NSR.

Łączna liczba uczestników zrealizowanych kursów wynosiła:

- w 2016 r. – 19, co stanowiło 95,0% zaplanowanych,
- w 2017 r. – 20, co stanowiło 100% zaplanowanych,
- w 2018 r. – 31, co stanowiło 103,3% zaplanowanych.

Łączna liczba godzin szkoleń w latach 2016 – 2018 wynosiła każdego roku 140, co stanowiło 100% w stosunku do zaplanowanej.

(akta kontroli str. 200, 211)

3.5. W Centrum, w badanym okresie, zrealizowano łącznie 56 kursów doskonalących:

- w 2016 r. łączna liczba uczestników kursów doskonalących wynosiła 1620 osób (94,1% planu), przy liczbie 8292 godz. szkoleń (100%),
- w 2017 r. łączna liczba uczestników kursów wynosiła 1364 osoby (95,9%), przy wykonanych 9217 godz. szkolenia (107,1%).
- w 2018 r. łączna liczba uczestników kursów wynosiła 1660 osób (100,6%), przy wykonanych 9315 godz. szkolenia (101,7%).

(akta kontroli str. 201-210)

3.6. W Centrum prowadzono także kursy kwalifikacyjne dla podoficerów przed mianowaniem ich na kolejne stopnie wojskowe. W okresie objętym kontrolą w Centrum kursy w powyższym zakresie przeprowadzono:

- w 2016 r. – 2 kursy (100%) dla 18 uczestników (100%) z realizacją 252 godz. (100%),
- w 2017 r. – 4 kursy (100%) dla 52 uczestników (91,2%) oraz 504 godz. (100%),
- w 2018 r. – 3 kursy dla 38 osób (90,5%) z realizacją 378 godz. (100%).

(akta kontroli str. 195)

3.7. Liczba szkoleń rezerw osobowych w latach 2016 – 2018 wynosiła odpowiednio: 4, 2 oraz 3 szkolenia (zrealizowano wszystkie szkolenia zaplanowane). Liczba

³³ Mniejszy procent realizacji szkoleń na potrzeby NSI w zakresie służby przygotowawczej wynikał z ograniczonych zgłoszeń kandydatów do służby w NSI

uczestników tych szkoleń to odpowiednio: 44 osoby (100%), 38 osób (100%) oraz 66 osób (100%). Zrealizowano także w pełni zakładaną liczbę godzin szkolenia.

(akta kontroli str. 195)

W kontrolowanym okresie w Centrum realizowano dwa kursy doskonalące, których profile szkoleniowe (naprawa sprzętu inżynierskiego oraz naprawa sprzętu obrony przed bronią masowego rażenia) nie wchodziły wprost w zakres szkoleń zleconych w dokumentach organizacyjnych CSWiCh.

Kurs doskonalący pn. „Naprawa Sprzętu Inżynierskiego (NSI), kod kursu 8353011”, zgodnie z dokumentacją szkoleniową trwa 28 dni dla max. 15 kursantów. Kurs ten został zlecony Centrum w okresie 2011/2012 roku, gestor to Szef Zarządu Inżynierii Wojskowej DGRSZ. Liczba przeszkolonych żołnierzy w kursie NSI wynosiła łącznie 48 żołnierzy. 2016 r. – 18, 2017 r. – 14, 2018 r. – 16.

Natomiast kurs pn. „Naprawa Sprzętu Wojskowego OPBMR³⁴, kod kursu 8353050” trwa 20 dni szkoleniowych dla max. 15 kursantów. Kurs ten w 2015 r. zlecił, za zgodą Dowódcy Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych, Szef Szefostwa Eksploatacji Sprzętu Inżynierskiego i OPBMR. W badanym okresie w Centrum kurs ten ukończyło łącznie 44 żołnierzy, w tym w: 2016 r. – 7, 2017 r. – 17, 2018 r. – 20.

(akta kontroli str. 54-62)

3.8. Plany działalności szkoleniowo-metodycznej, na szczeblu Centrum, jak i komórek organizacyjnych, ujmowały wszystkie jej formy określone dla danego szczebla w „Instrukcji o działalności szkoleniowo-metodycznej”, ze szczególnym uwzględnieniem praktycznych form szkolenia metodycznego, takich jak zajęcia instruktorsko-metodyczne, metodyczne zajęcia grupowe, metodyczne zajęcia pokazowe, zajęcia instruktorsko-metodyczne, instruktaże. W Centrum stosowano dodatkowe formy działalności szkoleniowo-metodycznej, tj. realizowano zajęcia z instruktorami w zakresie doskonalenia znajomości wybranych zagadnień dydaktyki wojskowej oraz dokumentów normujących działalność szkoleniowo-metodyczną. Ponadto, na szczeblu Centrum, prowadzono zajęcia w zakresie wymiany doświadczeń szkoleniowo-metodycznych z uczelniami wojskowymi, innymi centrami szkolenia oraz wybranymi jednostkami wojskowymi. Plany działalności szkoleniowo-metodycznej w latach 2016-2018 zostały zrealizowane.

(akta kontroli str. 535-536)

W Centrum opracowano „Poradnik do działalności szkoleniowo-metodycznej w Centrum” wraz z uzupełnieniem nr 1 „Poradnik dowódcy drużyny (instruktora) do szkolenia żołnierzy w punkcie nauczania” (2016 r.), który wszedł do użytkowania w DG RSZ i Jednostkach Bezpośrednio Podległych (JBP), „Zbiór ćwiczeń i strzelań dla Centrum Szkolenia Wojsk Inżynierskich i Chemicznych na okres 2017-2020”. Aktualnie Sekcja Metodyki Nauczania opracowuje podręcznik dla żołnierzy SZ RP obejmujący całościowo (wszystkie przedmioty, tematy i zagadnienia) wynikające z Programu Szkolenia Podstawowego w SZ RP.

Kadra instruktorska w kontrolowanym okresie uczestniczyła w zajęciach szkoleniowo-metodycznych. Liczba przeszkolonej kadry instruktorskiej, biorącej udział w ww. zajęciach wynosiła odpowiednio: 247, 332 oraz 234 pracowników

(akta kontroli str. 215-216))

3.9. W badanym okresie weryfikowanie w Centrum poziomu i jakości realizacji celów poszczególnych szkoleń i kursów odbywało się poprzez przeprowadzanie egzaminów. Wytyczne w zakresie zasad weryfikowania umiejętności szkolonych

³⁴ Obrona Przed Bronią Masowego Rażenia

wraz z zasadami ustalania oceny ogólnej z egzaminu końcowego zostały określone w programach szkolenia poszczególnych kursów realizowanych w CSWiCh (kończących się egzaminem) oraz w „Regulaminie szkolenia CSWiCh”.

Na dokumentację dotyczącą przeprowadzenia egzaminów składały się:

1) plany przeprowadzenia egzaminów zatwierdzone przez Komendanta Centrum, zawierające szczegółowe dane dotyczące m.in.: terminów i miejsca przeprowadzenia egzaminu, składu komisji egzaminacyjnej, wskazówek organizacyjno-metodycznych, przebiegu egzaminu, planu zabezpieczenia materiałowego i w sprzęt niezbędny do jego przeprowadzenia.

2) protokoły z egzaminów. W protokołach tych przedstawione były składy komisji, oceny poszczególnych słuchaczy z każdego etapu egzaminu oraz uwagi z przebiegu egzaminu.

Szczegółowym badaniem w zakresie sposobu przeprowadzania i dokumentowania egzaminów końcowych kursów doskonalenia zawodowego objęto 30 egzaminów z poszczególnych kursów³⁵. We wszystkich poddanych kontroli przypadkach przebieg egzaminu oraz sposób jego udokumentowania był zgodny z obowiązującymi z tym zakresie zasadami.

(akta kontroli str. 218-219)

Na podstawie dokumentacji z przeprowadzanych egzaminów stwierdzono, że zdawalność egzaminów była na poziomie 100% (267 egzaminów) z wyjątkiem sześciu kursów (łącznie 9 egzaminów), w trakcie których procent zdawalności kształtował się od 50,0%³⁶, poprzez 71,4%³⁷, 80,0%³⁸, 87,5%, 88,8% do 94,4%, 96,4%.

(akta kontroli str. 220)

3.10. Kontrolę i ocenę działalności szkoleniowo-metodycznej w Centrum prowadzono w zakresie bardziej rozszerzonym niż przewiduje to obowiązująca w SZ RP *Instrukcja o działalności szkoleniowo-metodycznej*, w części dotyczącej zakresu

³⁵ 1. 8353001 Kurs doskonalący w zakresie obsługi koparki jednonaczyniowej, 2. 8353002 Kurs doskonalący w zakresie obsługi kutra, 3. 8353003 Kurs doskonalący w zakresie obsługi pływającego transportera gaśnicowego, 4. 8353004 Kurs doskonalący w zakresie obsługi ładowarki jednonaczyniowej i koparko-ładowarki, 5. 8353005 Kurs doskonalący patroli rozminowania misji specjalnych sił stabilizacyjnych i pokojowych, 6. 8353006 Kurs doskonalący patroli rozminowania (EOD) Polskiego Kontyngentu Wojskowego, 7. 8353007 Kurs doskonalący w zakresie obsługi zdalnie sterowanych urządzeń (pojazdów) do podejmowania i neutralizacji przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych, 8. 8353008 Kurs doskonalący w zakresie obsługi urządzeń i pojazdów do rozminowania, 9. 8353009 Kurs doskonalący w zakresie obsługi sprzężarki, 10. 8353010 Kurs doskonalący grup rozminowania komend poligonów, 11. 8353011 Naprawa sprzętu inżynierskiego, 12. 8353012 Operator elektrowni polowych, 13. 8353013 Kurs doskonalący nurków w zakresie wykonywania podwodnych prac minerskich, 14. 8353014 Kurs doskonalący nurków w zakresie techniki nurkowania pod lodem, 15. 8353016 Operator kafarów i młotów spalinowych, 16. 8353017 Kurs doskonalący – kondycyjne szkolenie wiosenno-letnie nurków wojsk lądowych w zakresie wykonywania podwodnych prac inżynierskich w niezależnym i przewodowym sprzęcie powietrznym, 17. 8353018 Kurs doskonalący – kondycyjne szkolenie jesienno-zimowe nurków wojsk lądowych w zakresie wykonywania podwodnych prac inżynierskich w niezależnym i przewodowym sprzęcie powietrznym, 18. 8353021 Operator sprzętu inżynierskiego – piła spalinowa, 19. 8353022 Operator sprzętu inżynierskiego – silnik zaburtowy, 20. 8353047 Operator spycharek, 21. 8353025 Operator traka, 22. 8353026 Operator urządzeń do wydobywania i oczyszczania wody, 23. 8353027 Kurs doskonalący-saperów patroli rozminowania terenu z przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych, 24. 8353028 Kurs doskonalący podoficerów instruktorów szkolenia inżyniersko-saperskiego (szczebel batalion, dywizjon), 25. 8353030 Operator równiarki i zgarniarki, 26. 8353031 Kurs doskonalący obsługi pojazdów do minowania, 27. 8353032 Kurs doskonalący w zakresie obsługi i eksploatacji wyrzutni ładunku wydłużonego WŁWD 100/5000 (montowanego na czołgu), 28. 8552502 Kurs doskonalący dla instruktorów (st. instruktorów) OPBMR batalionów (równorzędnych), 29. 8552503 Kurs doskonalący dla dowódców zespołów OPBMR kompanii (równorzędnych), 30. 8353048 Operator maszyny inżyniersko – drogowej (MID).

³⁶ Kurs rozminowania komend garnizonów - na 4 szkolonych, 2 oceny ndst,

³⁷ Kurs patroli rozminowania podczas misji specjalnych – na 7 szkolonych, 2 oceny ndst.

³⁸ Kurs wykonywania prac podwodnych – na 5 szkolonych, 1 ocena ndst.

odpowiedzialności szkoleniowo-metodycznej. Na poziomie Centrum oraz poszczególnych komórek organizacyjnych przedmiotową kontrolę i ocenę w obszarze planowania i realizacji działalności szkoleniowo-metodycznej prowadzono m.in. poprzez:

1. Kontrolę i analizę dokumentacji.
2. Realizację planu hospitacji zajęć,
3. Systematyczny proces wizytacji zajęć (szkolenia).
4. Systematyczne sprawdzanie wiedzy z zakresu działalności szkoleniowo-metodycznej (sprawdziany kwartalne).
5. Prawdliwość planowania oraz ewidencjonowania zabezpieczenia materiałowo-technicznego przedsięwzięć szkoleniowo-metodycznych oraz wykorzystania przydzielonych limitów środków materiałowych.
6. Analizę wniosków pokontrolnych, prowadzonych przez różne szczeble i instytucje oraz stosowną reakcję, polegającą na eliminowaniu niedociągnięć w bieżącej działalności szkoleniowo-metodycznej.

Zgromadzone w czasie działalności kontrolnej wyniki poddawano analizie, a wypracowane wnioski stanowiły podstawę do oceny działalności szkoleniowo-metodycznej, którą prowadzono na wszystkich poziomach organizacyjnych Centrum, zarówno w komórkach dydaktycznych, jak i pododdziałach. Ocenę działalności szkoleniowo-metodycznej prowadzono w sposób planowy i nieplanowy (doraźny). Planową działalność ujmowano w planach rocznych i kwartalnych, którą realizowano w ramach narad szkoleniowo-metodycznych oraz innych form działalności, planowanych i organizowanych na szczeblu Centrum, Wydziału Dydaktycznego (cykli przedmiotowych), ośrodków szkolenia, jak również pododdziału zabezpieczenia.

(akta kontroli str. 221-222)

W kontrolowanym okresie, Centrum w wyniku prowadzonej analizy i kontroli³⁹ skierowań żołnierzy zawodowych na poszczególne szkolenia i kursy doskonalące, ujawniło łącznie 16 przypadków skierowania na kursy kandydatów, którzy nie spełniali wymogów uczestnictwa w kursie i zostali relegowani z Centrum⁴⁰. Relegowano także 9 żołnierzy skierowanych na kursy, w których uczestniczyli już wcześniej i uzyskali stosowne uprawnienia⁴¹.

(akta kontroli str. 223-238, 239-247)

3.11. W trakcie kontroli przeprowadzono badanie ankietowe 98 żołnierzy - absolwentów szkoleń specjalistycznych przeprowadzonych przez CSWiCh w 2018 r., pełniących służbę w trzech jednostkach wojskowych⁴², w zakresie ich oceny poziomu i efektywności tych szkoleń.

Na pytanie: „Czy ukończone szkolenie specjalistyczne/kurs doskonalący przygotował Panią/Pana do efektywnego wykonywania obowiązków na zajmowanym stanowisku służbowym?” - 92 ankietowanych (93,8%) odpowiedziało twierdząco, a 6 ankietowanych (6,2%) przecząco. Osoby, które odpowiedziały

³⁹ Kontrolę przeprowadzono zarówno analizując poszczególne skierowania, jak również „filtrując” nazwiska kursantów w nakładce informatycznego programu personalno-kadrowego wykorzystywanego w dziale personalnym Centrum.

⁴⁰ W 2019 r. – 12 żołnierzy, w 2018 r. – 2 żołnierzy, w 2017 r. – 2 żołnierzy.

⁴¹ W 2018 r. – 5 żołnierzy, w 2016 r. – 4 żołnierzy.

⁴² 1 Brzeski Pułk Saperów im. Tadeusza Kościuszki w Brzegu (40 żołnierzy), 4 Głogowski Batalion Inżynieryjny w Głogowie (35 żołnierzy), 5 Pułk Chemiczny im. gen. broni Leona Berbeckiego w Tarnowskich Górach (23 żołnierzy).

przecząco wskazały, że w ich jednostkach nie ma sprzętu, na którym szkoliły się w Centrum.

Na pytanie: „Czy ukończone szkolenie specjalistyczne/kurs doskonalący przygotował Panią/Pana do efektywnego i bezpiecznego użytkowania przydzielonego sprzętu wojskowego, w tym szczególnie uzbrojenia?” – te same osoby (6 kursantów – 6,2%) odpowiedziały przecząco, podnosząc te same powody co w pierwszym pytaniu, tj. brak sprzętu w jednostce lub na ich zajmowanym stanowisku, w związku z powyższym nie są w stanie udzielić odpowiedzi.

Średnie oceny (w skali od 1–ndst do 5–bdb) wystawione przez ankietowanych w odniesieniu do poziomu przygotowania w trakcie szkoleń CSWliCh wykonywania zadań na zajmowanym stanowisku służbowym wynosiły:

- w zakresie wiedzy teoretycznej ogólnowojskowej: 4,58,
- w zakresie wiedzy teoretycznej specjalistycznej: 4,32,
- w zakresie umiejętności praktycznych: 4,73,
- w zakresie użytkowania sprzętu wojskowego, w tym uzbrojenia: 4,80.

(akta kontroli str. 248-414)

3.12. W kontrolowanym okresie pracownicy Centrum (żołnierze zawodowi, pracownicy RON) oraz kursanci odbywali szkolenia zawodowe i egzaminy kwalifikacyjne w innych instytucjach niż CSWliCh. W 2016 r. takich szkoleń oraz egzaminów kwalifikacyjnych było 41 (432 uczestników), w 2017 r. – 29 (357 uczestników), a w 2018 r. – 40 (433 uczestników).

Kursy i szkolenia pracowników Centrum dotyczyły m.in. funkcjonowania Krajowego Systemu Wykrywania Skażeń i Alarmowania, prowadzenia bibliotek wojskowych, oceny zagrożeń elektromagnetycznych, prowadzenia kursów e-learningowych, ochrony danych osobowych, konstruowania improwizowanych urządzeń wybuchowych oraz rozpoznania pirotechnicznego, funkcjonowania systemu reagowania kryzysowego, komunikacji międzykulturowej dla żołnierzy i funkcjonariuszy, diagnostyki niesprawności urządzeń sprzętu OPBMR, funkcjonowania dźwigów i podnośników.

Kursy i egzaminy kwalifikacyjne dotyczyły: zdobywania państwowych uprawnień spawalniczych (23 uczestników), uprawnień ratownictwa chemicznego (118 uczestników), państwowych uprawnień operatorów maszyn i innych urządzeń technicznych (960 uczestników).

Z wyjaśnień Szefa Wydziału Dydaktycznego CSWliCh wynikało, m.in. że w Cyklu Technicznym CSWliCh realizowane są szkolenia kursowe, które kończą się egzaminem przed inspektorami państwowego dozoru technicznego w celu uzyskania zaświadczenia kwalifikacyjnego uprawniającego do obsługi maszyn i urządzeń. W związku powyższym kadra Cyklu Technicznego jest zobowiązana do podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych w tym zakresie. Ponadto Centrum Szkolenia Wojsk Inżynieryjnych i Chemicznych (Cykl Techniczny) posiada upoważnienie do realizacji szkolenia na uprawnienia operatora maszyn roboczych, nadane przez Centrum Koordynacji Szkolenia Operatorów Maszyn Instytutu Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego. Nadane upoważnienia dotyczą następujących specjalności: operator koparki jednonaczyniowej, operator ładowarki jednonaczyniowej i koparkoładowarki, operator kafarów i młotów spalinowych, operator sprzętu inżynieryjnego - piła spalinowa, operator równiarki, operator spycharki. O realizacji egzaminów państwowych (na uprawnienia operatora maszyn) mówią założenia organizacyjno-programowe dla wskazanych wyżej kursów oraz

programy szkolenia w ramach doskonalenia zawodowego żołnierzy zawodowych i pracowników RON.

Natomiast „Kursy w zakresie konstrukcji Improwizowanych Urządzeń Wybuchowych (IED) oraz metod ich rozpoznania i neutralizacji” prowadzone były na dwóch poziomach (podstawowym i zaawansowanym). Cele tych kursów były następujące:

- zapoznanie z zasadami działania elementów elektronicznych;
- wykorzystanie podzespołów elektronicznych do budowy modułów inicjacji IED;
- rozpoznanie układów elektronicznych IED;
- neutralizacja układów elektronicznych IED.

Tego rodzaju szkolenie nie jest realizowane przez Siły Zbrojne RP. W związku z powyższym, CSWiCh zleca prowadzenie takich szkoleń instytucjom cywilnym (prowadzonym przez byłych żołnierzy zawodowych, uczestników misji wojskowych). Pozyskana podczas kursów wiedza jest niezbędna do przekazania informacji obejmujących budowę elementów inicjujących - poprzez wskazanie kluczowych elementów stanowiących zagrożenie dla zespołów przeszukiwań - takich jak czujniki ruchu, podczerwieni, zwieraczy itp. Wiąże się to z przyjęciem odpowiednich procedur bezpieczeństwa. Znajomość konstrukcji elektronicznych modułów inicjacji IED jest także niezbędna podczas neutralizacji urządzeń - np. podczas rozcalania IED niezbędna jest wiedza o prawdziwym, a nie pozornym sposobie ich odpalania. Instruktorzy Zespołu Rozminowania dzięki uczestnictwie w kursach są w stanie przekazać tę wiedzę szkolonym. Szkolenia prowadzone przez instytucje wojskowe (np. WAT) nie bazują na zdobytym doświadczeniu w zakresie realnego rozpoznania i neutralizacji IED zawierających komponenty elektroniczne. Stanowią one raczej przygotowanie teoretyczne do budowy inicjatorów elektronicznych. Ograniczenia czasowe (jeden tydzień szkolenia) wymagały przeprowadzenia kursu zgodnie z ideą - niezbędna minimalna ilość teorii a maksymalna praktyka. Taki sposób działania pozwolił na praktyczne przygotowanie instruktorów do przekazywania wiedzy słuchaczom podczas kursów realizowanych przez Zespół Rozminowania. Rozpoznanie i neutralizacja urządzeń elektronicznych, bazują na praktycznej realizacji zadań w warunkach stresu i zagrożenia - nie ma możliwości ich nauki przez teoretyków przedmiotu. W 2017 r. kadra Cyklu Inżynierii uczestniczyła w szkoleniu w zakresie prowadzenia prac oczyszczania terenów z materiałów wybuchowych zorganizowanym przez firmę zewnętrzną. Program wyżej wymienionego kursu obejmował następującą tematykę: budowę i zasadę działania środków bojowych stanowiących przedmiot oczyszczania, organizację prac z zakresu oczyszczania terenów z materiałów wybuchowych, przepisów regulujących zasady przechowywania, przemieszczania i transportu materiałów wybuchowych oraz sposoby przeciwdziałania zagrożeniom dla życia i zdrowia ludzi, mienia, środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa publicznego przy używaniu materiałów wybuchowych.

(akta kontroli str. 511-535)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Wysoki odsetek realizacji zaplanowanych w Centrum w badanym okresie szkoleń i kursów świadczy o właściwym wykorzystywaniu potencjału kadry dydaktycznej, infrastruktury i wyposażenia CSWiCh. Szkolenia były przeprowadzane terminowo, z uwzględnieniem założeń programowych i z zachowaniem wymaganych warunków techniczno-organizacyjnych, a realizowane przez Centrum działania szkoleniowo-metodyczne zapewniały właściwy sposób osiągania celów określanych w programach kształcenia. Na pozytywne podkreślenie zasługują efekty

prowadzonej przez Centrum analizy i kontroli skierowań żołnierzy na poszczególne kursy i ujawnienie 25 przypadków skierowania żołnierzy nie spełniających wymogów do uczestniczenia w planowanych kursach oraz relegowanie ich z CSWiCh.

Potwierdzeniem prawidłowego sposobu realizacji przez CSWiCh zadań szkoleniowych są wyniki przeprowadzonej wśród przeszkolonych w Centrum żołnierzy anonimowej ankiety dotyczącej oceny poziomu odbytych przez nich szkoleń.

OBSZAR

4. Nadzór i kontrola działalności jednostek szkolnictwa wojskowego

Opis stanu faktycznego

4.1. W okresie objętym kontrolą w Centrum funkcjonował system kontroli wewnętrznej realizowanej w oparciu o „Plan nadzorów służbowych Centrum Szkolenia Wojsk Inżynierskich i Chemicznych im. gen. Jakuba Jasińskiego na rok”, sporządzany na kolejne lata kalendarzowe przez zespół autorski, złożony z oficerów z komórek organizacyjnych Centrum, a zatwierdzany przez Komendanta Centrum.

Planowanie kontroli wewnętrznej w CSWiCh obejmowało działalność służbową w szeregu obszarach tematycznych⁴³.

Kontrole realizowane były przez określone osoby funkcyjne, zgodnie z ich kompetencyjnym zakresem odpowiedzialności na zajmowanych stanowiskach służbowych. Działalność kontrolna obejmowała sprawdzenie realizacji zadań statutowych komórek wewnętrznych Centrum, między innymi takich jak: planowanie, organizacja i realizacja szkolenia, zabezpieczenie procesu szkolenia, sprawdzenie poziomu przygotowania kadry dowódczej oraz instruktorskiej do realizacji zadań szkoleniowo-wychowawczych, sprawdzenie poziomu dyscypliny szkoleniowej oraz dyscypliny wojskowej, sprawdzenie właściwego zabezpieczenia oraz wykorzystania urządzeń szkolno-treningowych, kontrola właściwej eksploatacji przydzielonego sprzętu oraz uzbrojenia, kontrola zabezpieczenia i ochrony obiektów, pododdziałowych magazynów broni, kontrola właściwego zabezpieczenia ochrony informacji niejawnych, sprawdzenie realizacji zadań dotyczących gotowości mobilizacyjnej i bojowej, zarządzania kryzysowego, kontrola realizacji zadań z działalności wychowawczej. Ponadto w Centrum przeprowadzane były kontrole doraźne, które dotyczyły w szczególności: sprawdzenia stopnia realizacji wybranych zagadnień związanych z realizacją szkolenia, funkcjonowania pododdziałów, służb dyżurnych, osobistego przygotowania dowódców oraz instruktorów do prowadzenia szkolenia.

(akta kontroli str. 415-416)

4.2. W kontrolowanym okresie w Centrum odnotowano dwie kontrole przeprowadzone przez zespół kontrolerów z Dowództwa Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych.

Pierwsza kontrola została przeprowadzona w dniach 26 – 29 września 2016 r.

Zakres przedmiotowy tej kontroli dotyczył: Obszar I — Pokojowe funkcjonowanie (ocena bardzo dobra); Dział II — System szkolenia (ocena dobra), Dział III — Organizacja służby i pracy w jednostce (ocena bardzo dobra). W materiałach pokontrolnych określono, że na bardzo dobrym poziomie jest realizowany proces przygotowania do przewidywanych stanowisk służbowych oraz realizacja zadań

⁴³ Przygotowanie do realizacji zadań; planowanie i realizacja szkolenia; organizacja życia żołnierskiego i pracy w Centrum; ochrona informacji niejawnych; służba zdrowia; metrologia; energetyka; dozór techniczny; ochrona środowiska; infrastruktura wojskowa.

bieżących. Równie wysoki jest poziom wyszkolenia strzeleckiego kadry i żołnierzy. Natomiast na dobrym poziomie prowadzona jest działalność szkoleniowo-metodyczna oraz przestrzeganie regulaminowych zasad działalności służbowej. Ogółem w CSWliCh ocenie poddano pięć przedmiotów, a w nich 14 zagadnień, z czego 8 zagadnień oceniono na bardzo dobrze, a 6 zagadnień oceniono na dobrze. Wydane zalecenia dotyczyły m.in.: prowadzenia ciągłego nadzoru nad przestrzeganiem ustalonego porządku i toku służby, utrzymywania dyscypliny wojskowej w zakresie zasad żołnierskiego zachowania się oraz regulaminowego wyglądu zewnętrznego wśród wszystkich żołnierzy, ujednoczenia dokumentacji do instruktażu służb,

Dруга kontrola została przeprowadzona w okresie 08 -12 października 2018 r.

Zakres przedmiotowy tej kontroli dotyczył: Dział II — System szkolenia (ocena dobra), Dział III - Organizacja służby i pracy w jednostce (ocena dobra). W protokole pokontrolnym stwierdzono, że w Centrum bardzo dobrze realizowana jest działalność szkoleniowo-metodyczna, proces przygotowania do przewidywanych stanowisk służbowych oraz przedsięwzięcia z zakresu Bezpieczeństwa i Higieny Pracy. Na dobrym poziomie realizowane jest przestrzeganie regulaminowych zasad w działalności służbowej oraz zabezpieczenie procesu szkolenia. Ogółem w CSWliCh ocenie poddano 7 przedmiotów, a w nich 22 zagadnienia, z czego 3 przedmioty oceniono na bardzo dobrze, 3 przedmioty oceniono na dobrze, a 1 przedmiot został oceniony na dostatecznie. Z 22 zagadnień na ocenę bardzo dobrą oceniono 12, na ocenę dobrą 5 zagadnień, na ocenę dostateczną 5 zagadnień.

Wydane zalecenia dotyczyły m.in. doskonalenia strzelań z broni etatowej, w ramach szkolenia uzupełniającego kadry, podniesienia dyscypliny wykonawczej w zakresie uczestnictwa kadry dowódczej batalionu zabezpieczenia w przedsięwzięciach szkoleniowo-metodycznych realizowanych na szczeblu Centrum i ośrodków, przeprowadzenia zmian w „Porządku dnia” w zakresie prowadzenia instruktaży do służb oraz utrzymywania dyscypliny wojskowej w zakresie zasad żołnierskiego zachowania.

Z raportów składanych przez Komendanta Centrum do DG RSZ wynika, że wszystkie wnioski i zalecenia z obu kontroli zostały zrealizowane.

(akta kontroli str. 417-419)

4.3. W latach 2016 – 2018 do Centrum nie wpłynęły skargi i wnioski.

(akta kontroli str. 420-433)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Centrum było objęte nadzorem wewnętrznym i zewnętrznym zapewniającym efektywną i skuteczną realizację zadań szkoleniowych i metodycznych.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 *ustawy o NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Wrocław, dnia 28 czerwca 2019 r.

Kontrolerzy:
Marek Skrzypecki
Doradca ekonomiczny

.....
Podpis

Waldemar Ściborski
Inspektor kontroli państwowej

.....
Podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu
Dyrektor
Radosław Kujawiński

.....
Podpis